

JELENTÉS
A BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A jelentést készítették:

Összeállította: Balogh László, Petróczi Imre

Írta: Balogh László, Fischer József, dr. Gabler Júlia, Gál Róbert,
dr. Kopek Annamária, Korbély Barnabás, Kranabeth Roland, Megyer Csaba, Petróczi Imre,
Tóth Szabolcs

Adatszolgáltató: Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Böröcz Attila, Cserép Attila,
dr. Cservenka Judit, Fehér Csaba Endre, Fitos Eleonóra, Futó Elemér, Hardy Ferenc, Hegyi
Lajosné, Horváth Éva, Horváth Zoltánné, Knauer Anna, Kovács Zoltán, Lajkóné Nagy
Gabriella, Lelkes András, Magyar Máté, Mészáros András, Menczel Krisztina, Müller
István, Nagy Attila, Nagy Károly, dr. Nagy Lajos, Novotny Zsolt, Nyári Mónika, Ódor
Attila, Óvári Miklós, Poller Zoltán, Primusz József, Rozner György, Selem Anikó, Simon
Pál, Somlai Szilárd, dr. Sonnevend Imre, Szekeres Zsófia, Szerdahelyiné Bohák Mária, Vers
József, Versné György Edit, Vókó László, Zábrák Károly

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
2. Személyi állomány	5
3. Területi adatok	7
3.1. Védett és védelemre tervezett területek	7
Védelemre felterjesztett területek	8
Védelemre tervezett területek	8
NATURA 2000 területek	8
3.2. Saját vagyonkezelésű területek	9
3.3. Terület nélküli értékek	10
Források	10
Barlangok	11
Víznyelők	11
4. Kutatás és monitorozás	12
4.1. Kutatás	12
4.2. Monitorozás	14
5. Kezelési tevékenység	18
5.1. Kezelési tervek	18
5.2. Élőhely fenntartás	18
5.3. Élőhely rehabilitáció	23
5.4. Fajmegőrzés	24
5.5. Saját állatállomány	26
Tihany	26
Káli-medence (Salföldi Major, Kornyi-tavi telep)	27
Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum:	27
Védett vízterek	29
Védett halastavak	30
6. Jogi tevékenység	31
6.1. A BINPI ügyiratforgalma	31
6.2. Szabálysértés	31
6.3. Büntető ügyek	32
6.4. Polgári perek	32
7. Őrszolgálat	34
8. Költségvetés és vagyon	36
8.1. Kiadások	36
8.2. Bevételek	37
8.3. Vagyon	38
8.3.1. Befektetett eszközök	38
8.3.2. Forgóeszközök	39
8.4. Épületek	40
8.5. Eszközök	41
9. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	43
9.1. Turisztikai infrastruktúra	43
Oktatóközpont – szállás	43
Múzeum – kiállítás	44
Tanösvény	45
9.2. Kiadványok	46
9.3. Látogatottság	46
9.4. Társadalmi kapcsolatok	47
10. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel	49
11. Külföldi együttműködés	50
12. Ellenőrzés	51
13. Fontosabb célkitűzések a következő évre	52

1. Bevezetés

A 2005. év nagy változásokat hozott a nemzeti park igazgatóságok, így a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság életében is.

A nemzeti park igazgatóságok a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. Törvény 122. § (23) bekezdésében foglaltak alapján 2005. január 1-től nem látnak el természetvédelmi hatósági feladatokat. Természetvédelmi szabálysértési ügyekben viszont továbbra is eljárnak.

Az Igazgatóság működési területe nem változott (Veszprém, Zala megye, Somogy megye BKÜ része). Ezt a területet érintően, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, mint természetvédelmi hatósági ügyekben eljáró szervek illetékességi területét a 29/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szabályozza.

Az Igazgatóság új feladat- és hatásköréről a 341/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet intézkedett, amelyet aztán év végével a 276/2005. (XII. 20.) Korm. rendelet váltott fel.

A Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság központja új székhelyre költözött 2005. április 4-én: Veszprémből a Balaton partjára, Csopakra, a nemzeti parki területek közelébe. Az új elérhetőség:

- Cím: 8229 Csopak, Kossuth Lajos utca 16.
- Központi telefon: 87/555-260
- Központi fax: 87/555-261
- E-mail: bfnpi@bfnpi.kvvm.hu
- Honlap: www.bfnpi.hu

Az Igazgatóság egyéb adatai (pl. számlaszám) nem változtak.

Igazgatóságunk neve a 138/2005. (VII. 15.) Korm. rendelet értelmében megváltozott: a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nevet a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság elnevezés váltotta fel. Viszont az országos jelentőségű védett természeti területeink neve nem változott, így nemzeti parkunk továbbra is Balaton-felvidéki Nemzeti Park.

2005. október 7-én az 5/2005. KvVM utasítás értelmében a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság csopaki központjában megalakult a 7 fős Nemzeti Parki Tanács. A tagokat a tudományos élet, illetve szakmai szervezetek képviselőiből a nemzeti park igazgatójának javaslatára a természetvédelemért felelős helyettes államtitkár, Haraszthy László kérte fel a részvételre. A Tanács tagjai:

- Dr. Bíró Péter a tihanyi MTA Limnológiai Kutatóintézet igazgatója, a Tanács elnöke,
- Breuer László a PANGEA Egyesület elnöke,
- Bús Mária az Állami Erdészeti Szolgálat Veszprémi Igazgatóságának igazgatóhelyettese,
- Futó János a Bakonyi Természetudományi Múzeum egykori igazgatója,
- Dr. Körmendi Sándor a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karának docense,
- Dr. Laposa József a VÁTI Kht. vezető tervezője,
- Rosta Sándor a Balatoni Regionális Idegenforgalmi Bizottság elnöke.

A Tanács működésével szakmai, tudományos háttérrel biztosít az Igazgatóság munkájához és egyben segíti a társadalmi integrációját. Feladata, hogy tanácsaival és javaslataival támogassa a természetvédelem stratégiai jelentőségű, a társadalom számára fontos kérdéseinek megoldását.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2005-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	köztisztviselő	0	12	45	8 fő / német ny. (középf.) 1 fő / német ny. (felsőf.) 2 fő / angol ny. (alapf.) 5 fő / angol ny. (középf.) 1 fő / angol ny. (felsőf.) 2 fő / francia ny. (középf.) 1 fő / angol ny. (felsőf.), olasz ny. (felsőf.), német ny. (alapf.) 3 fő / német ny. (középf.), angol ny. (középf.) 1 fő / franci ny. (felsőf.), angol ny. (középf.) 1 fő / lovári cigány ny. (alapf.)	1 fő kp. fokú „C” nyelvvizsga; 1fő elektromos halászgép kezelő; 1 fő állami halász ff. vizsga; 4 fő VKI végrehajtás ff. továbbképzés; 2 fő közig. alapvizsga; 6 fő közigazgatási szakvizsga; 1 fő Európa szakértő felsőf. szakképzés
	ügykezelő	0	3	0	0	-
	Munka Törvény- könyv alá tartozó	16	3	1	1 fő / német nyelv (alapfok)	-
	szerződéses	0	0	0	0	-
	Összesen	16	18	46	26 fő / 5 nyelv	-

A 2005. évben az Igazgatóság nyitó létszám-előirányzata 80 fő volt, amely 4 fővel kevesebb a 2004. évi záró létszám-előirányzatnál (84 fő, 100 %-ban betöltve). A 2005. évi személyi előirányzat tehát 4 fős csökkentést írt elő, mely létszámleépítés 2004. decemberében megtörtént.

Az Igazgatóság 2005. évi tényleges nyitó létszáma 77 fő volt. A 2005. évi tényleges nyitólétszám azért alacsonyabb a 2004. évi záró létszámnál, mert a KvVM-en belül lezajlott szervezeti átalakítás miatt Igazgatóságunktól 7 fő az egységesített „zöld hatóságokhoz” került áthelyezésre. A 2005. évi záró létszám-előirányzatunk 80 fő volt, mely álláshelyeket Igazgatóságunk 100 %-ban be is töltött.

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 35 fő, (amelyből 1 fő munkaügyi bírósági döntés alapján került visszahelyezésre), az összes leszámoló munkavállaló létszáma 32 fő volt. A jelentős munkaerő fluktuáció oka az, hogy 2005. évben május 17. és december 16. között közmunka pályázat alapján átlagosan 15 fő közhasznú dolgozó foglalkoztatására került sor, ez az év során összesen 22 fő foglalkoztatását jelentette.

A 2005. év májusában, a Munkaügyi és Foglalkoztatáspolitikai Minisztérium 2005/3. számon kiírt közmunka pályázatán 10.450 eFt támogatást nyertünk el. Ez a pályázati forrás 15 fő közmunkás felvételét segítette elő a Kis-Balaton régióban és a Káli medence régióban természetvédelmi kezelési feladataink ellátására. A pályázattal érintett önkormányzatok és körjegyzőségek, a Zala Megyei Munkaügyi Központ Nagykanizsai és Keszthelyi Kirendeltségének, valamint a Veszprém Megyei Munkaügyi Központ Tapolcai és Balatonfüredi Kirendeltségének segítségével könnyen talált az Igazgatóság a két megyében jelentkező közmunkásokat, természetvédelmi kezelési feladataink ellátására. A májusban felvett 15 közmunkás közül néhány menetközben kiesett, munkavégzési hiányosságok és munkára jelentkezés jelentős késedelme miatt. A kiléptetett személyek pótlását, általában gyorsan, a munkaügyi központ kirendeltségeinek segítségével láttuk el. A közmunkásaink szerződése szerint foglalkoztatása, a szerződésben is rögzített 2005. december 16-ig tartott. A közmunkásaink a természetvédelmi kezelési feladatok közül, erdészeti, területgondozási, állatgondozási, karbantartási és gondnoki feladatok végrehajtásából vették ki részüket Ezen felül, fontos szerepet kaptak a védett területeken, az illegális személerakók megszüntetésében és az allergén növények gyérítésében is. Abban a tájegységben, ahol közmunkásaink dolgoztak, a munkavezetők bemutatták számukra a végrehajtandó feladatot és azt a környezetet és tájat is, ahol feladataikat végezték. A munkahelyeken a közmunkások számára a szükséges eszközöket és védőfelszereléseket folyamatosan a rendelkezésükre bocsátottuk. A feladatok ellátásáról havonta ellenőrzött elszámolás készült, a közmunkásokat közvetlenül felügyelő kollégáink pedig, naponta dokumentálták a pályázat végrehajtását. A közmunkásokkal kapcsolatos tapasztalataink a 2005. évben pozitívak voltak. Sok olyan, élőlítményt igénylő kezelést hajthattunk végre a közmunka pályázat keretében, melyre korábban nem volt elegendő emberi és anyagi erőforrásunk. A pályázat által érintett önkormányzatok a részvételt olyan lehetőségként fogták fel, mellyel időszakosan csökkenthetik településük foglalkoztatási és szociális gondjait.

A Tapolcai-tavasbarlang üzemeltetése speciális feladat. A barlangok többségéhez hasonlóan itt is állandó, a kőzetekből eredő, a normális, háttérsugárzás meghaladó radon-sugárzás mérhető. A barlangtérben dolgozó kollégákat egyéni mérőeszkővel szereltük fel. Bizonyos terhelési szint elérése után kötelező a pihenő, azaz a felszíni munkavégzés. Így az év folyamán összesen 9 fő munkavállalót alkalmaztunk - határozott idejű munkaszerződésekkel - a speciális bemutatási feladat elvégzésére.

A személyi állománnyal kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkavállalók magasan kvalifikáltak, munkaköri feladataik ellátásához megfelelő képzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkeznek, a személyi előirányzat azonban az elvégzendő feladatokhoz mérten igen szűkösen tekinthető.

3. Területi adatok

3.1. Védett és védelemre tervezett területek

Működési terület (ha)	1.004.664					
	<i>Védett</i>		<i>Ebből fokozottan védett (ha)</i>	<i>Változás a tárgyévben (ha)</i>	<i>Védelemre tervezett</i>	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	57.019	10.471	0	-	-
Nemzeti Park bővítés	-	-	-	-	1	7.062
Tájvédelmi Körzet	2	9.336	248	0	3	11.290
Tájvédelmi Körzet bővítés	-	-	-	-	1	189
Természetvédelmi Terület	26	5.160	0	395	5	1.228
Természetvédelmi Terület bővítés	-	-	-	-	2	51
Ex lege védett láp	131	14.000	0	0		
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0		
Összesen	160	85.515	10.719	395	12	19.820

Ramsari	1 (+1)	14.745 (+60.000)		0	0	0
Bioszféra Rezervátum	0	0		0	0	0
Világörökség	0	0		0	0	0
Európa Diploma	1	645		0	0	0
NATURA 2000 Madárvédelmi terület					4	100.578
NATURA 2000 Élőhelyvédelmi terület					48	233.291

(A védelemre tervezett területeknél a 3 db tervezett tájvédelmi körzet: a Marcal-medence TK, a Kerka-menti TK, ill. a Mura-menti TK. A Magas-bakonyi TK bővítése a Tóth-árok erdőrezervátum, a TK-ból kinyúló része miatt szükséges. A természetvédelmi terület bővítés részben hasonló okokból van: a Csörnyeberek Erdőrezervátum Zalakomári madárrezervátum TT-ből kinyúló része miatt, illetve a Hévízi-tó TT bővítés miatt került külön szerepeltetésre. A többi (4 db) erdőrezervátum védelemre tervezett természetvédelmi terület alatt szerepel. Az itt szereplő további 1 db tervezett természetvédelmi terület a Móríchelyi halastavak TT.)

Új védett terület a 2005. évben: A Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület (17/2005. KvVM rendelet alapján).

Védelemre felterjesztett területek

Balaton-felvidéki NP bővítése

Terület: 7.062 ha

Védelemre felterjesztve a 2000. évben. Feladat az elkészült „C” típusú természetvédelmi kezelési terv elfogadtatása, A és B fejezet frissítése.

Mura-menti TK

Terület: 1.965 ha

A teljes kezelési terv rendelkezésre áll (A,B,C egyaránt), ezek helyi egyeztetése megtörtént. A teljes dokumentáció felterjesztve, megkezdődött a minisztériumok közötti egyeztetés.

Kerka-menti TK

Terület: 6.325 ha

A teljes kezelési terv rendelkezésre áll (A,B,C egyaránt), ezek helyi egyeztetése megtörtént. A teljes dokumentáció felterjesztve, megkezdődött a minisztériumok közötti egyeztetés.

Hévízi-tó TT bővítése

Terület: 30 ha

A teljes kezelési terv rendelkezésre áll (A,B,C egyaránt), ezek helyi egyeztetése megtörtént. A teljes dokumentáció felterjesztve, megkezdődött a minisztériumok közötti egyeztetés.

Védelemre tervezett területek

Marcál-medence TK (kb. 3.000 ha)

Mórichelyi halastavak TT (kb. 450 ha)

Csörnyeberek Erdőrezervátum (21 ha) (A Zalakomári madárrezervátum TT bővítése; összes területe 105 ha, de ebből már védett 84 ha.)

Fehérszklák Erdőrezervátum (307 ha)

Remetekert Erdőrezervátum (156 ha)

Tóth-árok Erdőrezervátum (189 ha) (A Magas-bakonyi TK bővítése; összes területe 440 ha, de ebből már védett 251 ha.)

Vaskereszt Erdőrezervátum (136 ha)

Vétyemi bükkös Erdőrezervátum (179 ha)

NATURA 2000 területek

Különleges Természet-megőrzési és Különleges Madárvédelmi Területek (NATURA 2000 területek) a BINPI működési területén		
	<i>Egység (db)</i>	<i>Terület (ha)</i>
Somogy megye	18	25.065
Zala megye	18	80.781
Veszprém megye	31	100.051
Balaton		58.319
Összesen		264.216

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján kijelölendő területeket - az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi

irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természetmegőrzési területeket - foglalja magába.

A területjavaslatokat az intenzív adatgyűjtés eredményeinek figyelembe vételével – az adott faj vagy élőhelytípus állománymagysága, állománysűrűsége, hazai elterjedése, hazai és nemzetközi védelmi helyzete, élőhelyigénye szerint – a BINPI működési területére az Igazgatóság munkatársai dolgozták ki az irányelvek mellékletein szereplő, hazánkban előforduló 46 élőhelytípus, 36 növény-, 105 állatfaj, valamint 91 madárfaj (országos összesített adat) elterjedése és állománya alapján. A javasolt területekről részletes dokumentációt készítettünk, amely leadásra került a TvH-ba. Innen az országból beérkező adatokat összesítése után felterjesztésre került a jelölt területek listája Európai Bizottsághoz. A Bizottság biogeográfiai régióként vizsgálja felül a Natura 2000 hálózatba jelölt területeket abból a szempontból, hogy a kijelölés megfelelő-e az adott régió területén előforduló közösségi jelentőségű fajokra és élőhelyekre. A 2005. szeptemberi helyszíni ellenőrzésen – melyen jelen voltak a független szakértők, a zöld civil szervezetek és a földhasználók képviselői is – az Európai Bizottság munkatársai azt vizsgálták meg, hogy az érintett tagállamok, így Magyarország megfelelő kiterjedésű és mennyiségű területet jelöltek-e ki az egyes közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmére. A bizottság reményei szerint ez Magyarország esetében a 2006. év közepére várható Natura 2000 területek véglegesítése, így a 2007. évtől a gazdálkodók támogatást kaphatnak a hálózatba került területeik után.

3.2. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Összes kiterjedése (ha)	Tárgyévben vásárolt /átkerült terület (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	1190	0	553	46	637	54
Gyep	6117	22	3592	59	2525	41
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	2	0	2	100	0	0
Gyümölcsös	27	0	0	0	27	100
Nádas	1383	0	1383	100	0	0
Halastó	38	0	38	100	0	0
Erdő	1848	18	1827	99	21	1
Kivett	1107	3	1041	94	66	6
Összesen	11712	43	8436	72	3276	28

(A táblázat a földhivatali ingatlan-nyilvántartásban átvezetett adatokat tartalmazza. A folyamatban lévő, átvezetés alatt álló vásárlások adatai nincsenek benne.)

A vagyonkezelési tevékenység évről évre, egyre nagyobb hangsúlyt kap a BINPI tevékenységében, mivel bővül a saját kezelésű földterületek nagysága, illetve az egyéb vagyoni elemek mennyisége. A természetvédelmi kezelés alapvetően a terület rendeltetésének és művelési ágának megfelelő kezelési és gazdálkodási tevékenységet jelent, melyben elsődleges hangsúlyt a természeti értékek megőrzésének és gyarapításának kell kapnia. A gazdálkodási cél azért jelent meg hangsúlyosan, mert a BINPI tulajdonában évről évre gyarapodó állatállomány van. A bivalyállományunk országos viszonylatban is a legjelentősebb és az elmúlt évek tenyésztő munkájának köszönhetően a szürke marha állatállomány is jelentősen gyarapodott. Mivel legelőterületeinket jelentősen bővítettük a gyarapodás a 2006. évben is folytatódni fog. A természetvédelmi és a gazdasági érdekek között jelenleg egyensúlyt lehet teremteni, de bizonyos kapacitás korlátok a későbbiekben feszültséget teremthetnek a két alapvető érdek érvényesülése között. Szintén a témakörhöz kapcsolódó probléma a művelési kényszer, néhány természetvédelmi szempontból inkább felhagyni indokolt területen. A támogatási rendszer földalapúvá válása ezt a folyamatot néhány területen fel is erősítette.

A saját vagyonkezelésbe tartozó területeken folyó gazdálkodásban a 2005. évben a Káli-medencei gyepterületeken folytatott tevékenységet vizsgáltuk felül. Megállapítható volt, hogy a természetvédelmi célokkal összhangban lévő extenzív használat érdekében több nem használt területet kell - fejlesztések megtétele mellett - tényleges legelőállapotba hozni.

A Kis-Balaton területén folytattuk az egyeztető tárgyalásokat a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósággal, melynek keretében mintegy 750 ha erdő, gyeperdő, és anyagnyerőként használt terület átvételéről esett szó.

Az újonnan vásárolt erdőterületek számba vétele megtörtént, az Állami Erdészeti Szolgálatnál az erdőgazdálkodói nyilvántartásba való bejegyzésre az eljárás megindult a régi és az új területekre vonatkozóan. Az év végén vásárolt balatonmagyaródi erdőterület természeti és gazdálkodói felmérése folyamatban van.

3.3. Terület nélküli értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Természeti emlék	0	0
Forrás	300	300
Barlang	673	11
Víznyelő	116	0
Kunhalom	270	0
Földvár	61	0

Források

Megbízást adtunk nagy gyakorlattal és kitűnő helyismerettel rendelkező geológus szakembereknek a forráskataszterezés folytatására: az adatfeldolgozás során - felesleges korábbi munkafázisokat kiiktatva - immár közvetlenül a TvH Barlangtani és Földtani

Osztálya által összeállított digitális adatbázis kerül kitöltésre. Fontos megjegyezni, hogy Igazgatóságunk az első az országban, amely ilyen módon minden tekintetben szabatos (több esetben javaslatunkra módosított struktúrába szervezett) adatokat szolgáltat a természetvédelmi nyilvántartás számára.

Barlangok

Működési területünkről a jelenleg aktuális adatbázis 673 db barlangról tesz említést (szabatos pontosságú GPS vevővel bemért bejáratú koordináták). Ez a szám az alapadatok 2006. évben befejeződő felvételével (szinonimák kiszűrése, néhány eddig meg nem talált, de bizonyítottan létező barlang GPS-szel történő bemérése, hiányzó térképek, és dokumentációk elkészítése stb.) változni fog. A TvH által felállított minőségi követelmények szerint dolgozó barlangtérképezési kapacitás véges volta, és az elvégzendő feladatok nagyságrendje miatt még hosszú ideig munkát adnak azon hosszabb, fokozottan védett barlangok, amelyek földalatti kiterjedésének meghatározása még előttünk áll. Ebben az évben 11 db újonnan megtalált barlang bejáratának GPS bemérése, adatainak kiegészítése történt meg. Elkészült a turisztikailag hasznosított, fokozottan védett Tapolcai-tavasbarlang és Lóczy-barlang geodéziai felmérésére, amely a tervezett beruházások műszaki tervalapját fogják képezni. Megbízást adtunk a Tapolcai Kórház-barlang geodéziai felmérésére is.

Működési területünkön dolgozó barlangkutató csoportoknak megbízást adtunk 15 db barlang térképi dokumentációjának elkészítésére (ennek során pl. kiderült, hogy a korábban 4 km hosszúnak tartott Csodabogyós-barlang valójában 5,1 km hosszú, ami – a Budai-hegységet leszámítva – a Dunántúl leghosszabb barlangjává tette ezt a fokozottan védett természeti értéket).

A 2005. év jelentős eredménye, hogy az Igazgatóságunk által e célból felterjesztett három barlang (Hajszabarnai Pénz-lik, Tűzköves-hegyi-barlang és Jakucs László-barlang) mindegyike megkapta a fokozottan védett státuszt, az első két esetben a barlangokban élő, jelentős értéket képviselő denevérállományra való tekintettel (ezzel az Igazgatóság működési területén nyíló fokozottan védett barlangok száma 18-ra nőtt).

Víznyelők

Ebben az évben folytatódott nem védett területen található víznyelők kataszterezése is, a teljesítés (a felmérési dokumentációk leadása) a 2006. év első felében várható. A rendelkezésre álló összeget teljes egészében le tudtuk fedni a megbízásokkal, amelyek eredményeképpen a két vállalkozó (a Kab-hegy és a Tési-fennsík területén) 116 víznyelő esetében végzi el az adatfelvételt. A munka hatékonyságát ebben az esetben is növeli az, hogy immár digitális adatbázisba történik az adatok bevétele.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (eFt)	A kutatást végző szervezet/magán-személy	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzés
1	A vízszint változásának hatása a Balaton ökológiai állapotára	5.388	BINPI	Megalapozza a balatoni nádas élőhelyek természetvédelmi szempontú kezelésének kidolgozását.	pályázati forrás
4	Fokozottan védett és védett növényfajok aktuális elterjedése: pl. légybangó, cifra kankalin	50	BINPI	A vizsgált növényfajok populációinak állományfelmérése, morfológiai vizsgálatok, áreatérkép.	Saját költségvetésű pénzekből
5	Hód és vidra előfordulás felmérés	100	BINPI	Mindkét faj felmérése megtörtént. A vidrafelmérés az országos vizsgálat része volt.	Saját költségvetésű pénzekből
6	Natura 2000 hálózat kialakításával kapcsolatos felmérések	2000	BINPI	Az Élőhely- és Madárvédelmi Irányelv mellékleteiben található hazai fajok elterjedésének és állomány nagyságának vizsgálata	Saját költségvetésű pénzekből
7	Barlangok kataszterezése	4.834	Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szöv., Labirint Karszt- és Barlangkutató SE, Alpin-Generál Kft., Aqua Geodézia Bt.	15 db barlang térképezése, 1 db gyógyászati célra hasznosított barlang geodéziai felmérése	Saját költségvetésű pénzekből
8	Források kataszterezése	2.800	Knauerné Gellai Mária, Lapilli Bt.	280 db (védett területen kívül fakadó) forrás felmérése kezdődött meg (eddig 300 db van már felmérve).	Saját költségvetésű pénzekből
9	Víznyelők kataszterezése	1.972	Móga János e.v., Hun-tax '2002 Kft.	116 db víznyelő esetében kezdődött meg az adatfelvétel (eddig 116 db van már felmérve).	Saját költségvetésű pénzekből
10	Egyedi tájértékek kataszterezése	700	BINPI	Megtörtént többek között Balatonhenye, Köveskál, Monoszló, Böde, Lovászi, Barlahida települések egyedi tájértékeinek felvételezése	Saját költségvetésű pénzekből

Igazgatóságunk a kutatási tevékenységének prioritásai között szükségszerűen a természet védelmével kapcsolatos tevékenység tudományos megalapozását, a védendő természeti értékek feltárását és a védett természeti területek fejlesztését tartja szem előtt.

Kiemelkedő jelentőségű, hogy Igazgatóságunk a 2005. évben a Budapesti Műszaki Egyetem Vízi Közmű és Környezetmérnöki Tanszéke, a Veszprémi Egyetem Limnológia Tanszéke, valamint a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósága az MTA Tihanyi Limnológiai Kutatóintézete vezetésével konzorciumi tagként vett részt „A vízszint változásának hatása a Balaton ökológiai állapotára” című kutatási programban. A konzorciumi munka 2005. január 1-én indult, melynek keretében Igazgatóságunk a tó és szűkebb régiójának átfogó madártani vizsgálatát tűzte ki célul. A projekt 2007. december 31-ig biztosítja a kutatások finanszírozását.

A munka során egész évet átfogó vízimadár szinkronszámlálásokat végzünk a Balatonon, a Kis-Balatonon és a tó körüli vizes élőhelyeken, mesterséges tavakon, tározókon. A kutatásban nyolc munkatársunk vesz részt. A kutatás során a vízimadarak állományainak folyamatos monitorozásával elemezzük a faji és mennyiségi dominancia viszonyok változását, a fontosabb vízimadár gyülekező helyek térbeli dinamikáját. Fészkelési időszakban a munka kiegészül a balatoni nádasok fészkelő madárközösségeinek elemzésével, valamint a Balaton és a Kis-Balaton fészkelő bütykös hattyú állományának felmérésével. A kutatómunka eredményeként a korábbi adataink integrálása mellett egyedülálló részletességű adatokat nyerünk az illetékességi területünkhöz tartozó ramsari területek és közvetlen régiójuk vonuló, teledő madárállományairól, madártani szempontból térben és időben komplexen elemezhetjük a vizsgált élőhelyek nagyobb rendszerben elfoglalt szerepét. Nem utolsó sorban a konzorciumi munka keretében vizsgálati eredményeinket behelyezhetjük a konzorciumi ismeretanyagba. A balatoni nádas élőhelyek madárközösségeinek elemzésével elősegíthetjük a balatoni nádas élőhelyek természetvédelmi szempontú kezelésének kidolgozását.

A projekt első beszámolósi szakasza 2005. szeptember 30-án lezárult. A konzorcium munkáját a bírálók elismerően értékelték, jelenleg a második kidolgozási szakaszban folyik a munka. A 2005. évi kutatási eredményeinkről egy előadás és egy poszter keretében számoltunk be Egerben, a III. Magyar Természetvédelmi és Biológiai Konferencián.

Természetesen a korábban megkezdődött programok is működnek, így az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően folytatódtak a madártani vizsgálatok, a Kis-balatoni, balatoni szinkron vízimadár-számlálások, a fokozottan védett és telepes fészkelő fajok felmérése (fehér gólya, haris, réti sas stb.) A gallyfészkek-felmérési program kiszélesedésével mintegy 400 fészkek felmérésére és visszaellenőrzésére került sor. A rétisas és a darázsölyv vonatkozásában évek óta kerülnek elő új költőpárok, ugyanakkor a kerecsensölyv esetében jelenleg csak revíreket sikerült lehatárolni, lakott fészkek nem kerültek meg 2005-ben. Kisebb, lehatárolható élőhelyeken élő énekesmadarak felmérése is folyik a területen, így a kis légykapó, a fehérhátú harkály vagy a hegyi billegető esetében. A botanikai kutatások során széles körű állományfelmérésekre és élőhelytérképezésre egyaránt sor került (pl. kotuliliom és kakasmandikó).

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	Monitorozást végző szervezet/ magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzés
	Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer				
1	Iszkonaki erdő O5x5_025 kvadrát élőhelyterképezés kiegészítése, pontosítása	280	Zöld Zala Természetvédő Egyesület	A tavaszi aszpektus fajainak megfigyelése miatt 2005 tavaszán kerül leadásra.	saját költségvetés NBmR
2	Országos ürgemonitorozás 11 mintaterületen	30	BINPI	A felmérés megtörtént, az adatlapokat feldolgozásra továbbítottuk. Egyes mintaterületeken az élőhely változó mértékű romlása miatt az ürgék száma nagyon megfogyatkozott (pl. Vilmapuszta, Látránypuszta).	saját költségvetés NBmR
3	Kisemlősök monitorozása bagolyköpetek vizsgálatával a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság 10 mintaterületén	80	Magyar Természetkutatók Egyesület	A mintavétel a BINPI területén 2004 nyár-ősz folyamán megtörtént. Az anyag feldolgozása még nem történt meg. Ennek országos mérete miatt a TvH látja el koordinálását.	saját költségvetés NBmR
4	NBmR protokoll szerinti egyenesszárnýú monitorozás dolomit-sziklafüves lejtő növénytársulásokhoz kapcsolódóan (Aszófő, Balatonfüred, Litér)	300	Acrida Természetvédelmi Kutató Bt.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
5	Dolomit-sziklafüves lejtő növénytársulás (Aszófő, Balatonfüred, Litér) felvételezése	120	Coronilla 2002 Természetvédelmi Kutató Bt.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
6	Nádas és tündérfátyolhínár növénytársulások felvételezése a Kis-Balaton II. és Mórchelyi-halastavak területeken	80	Doronicum Kft.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
7	Nádas növénytársulás NBmR felvételezése a Tihanyi-félszigeten	20	BINPI	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
8	Dél-dunántúli bükkös növénytársulás felvételezése a vétyemi erdőrezervátum területén	60	BINPI	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR

JELENTÉS A BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

9	Vízi makroszkópikus gerinctelenek, Tapolcai medence kisvízfolyásai	300	Juhász Péter, INARI Bt., Kovács Tibor,	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
10	A Balaton-felvidék kisvízfolyásain halak monitorozása	400	Keresztessy Katalin	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
11	NBmR protokoll szerinti kétéltű-hüllő monitorozás (különös tekintettel a mocsári teknősre), Tihany, Külső-tó, Bozsai-öböl	300	Magyar Természettudományi Múzeum	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
12	Ritka és telepesen fészkelő madarak monitorozása a Pécselyi-medence (R5x5_101 kvadrát) területén	300	BINPI	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	saját költségvetés NBmR
13	Devenér monitoring kutatást megalapozó vizsgálatok, adatgyűjtés	650	Kiss Ferenc Csongrád Megyei Tv-i Egyesület	Egységes protokoll kialakítására történtek erőfeszítések, ennek alapján kezdődött el a munka, melynek befejezése 2005-ben.	saját költségvetés NBmR
14	Gombamonitorozás Somhegy erdőrezervátum területén	250	Kaposvári Egyetem	Az érintett területeken a fajok felmérése megtörtént.	saját költségvetés NBmR
15	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: szennyes infű	80	BINPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap papíron és digitálisan, térkép papíron készült.	saját költségvetés NBmR
16	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: havasi hagyma	10	BINPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap papíron és digitálisan, térkép papíron készült.	saját költségvetés NBmR
17	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: illatos hagyma	20	Coronilla 2002 Bt.	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját költségvetés NBmR
18	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: poloskaszagú kosbor	60	BINPI és Doronicum Kft.	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap papíron és digitálisan, térkép papíron készült.	saját költségvetés NBmR
19	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: magyar gurgolya	40	BINPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját költségvetés NBmR
20	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: nagy aggófü	20	BINPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját költségvetés NBmR
21	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: mocsári kardvirág	50	Coronilla 2002 Bt. és BINPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját költségvetés NBmR

JELENTÉS A BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

22	Növényfaj monitorozás NBmR protokoll szerint: kisfészekű aszat	40	BINPI és Doronicum Kft.	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját kölségvetés NBmR
23	Növényfaj monitorozás: adriai sallangvirág	50	Zöld Zala Természetvédő Egyesület	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép digitális formában készült.	saját kölségvetés NBmR
	Kis-Balaton természetvédelmi monitorozás				
24	Ritka és telepesen fészkelő madarak Kis- Balaton II. ütem	400	MME Zalai Csoport	A vízszintemelés hatása a ritka és telepesen fészkelő madarak állományaira. A jelentés írásos és digitális formában leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
25	Makrozoobenton vizsgálata Kis-Balaton II. ütem (szitakötő, kérész)	400	Juhász Péter	Az érintett taxonok vonatkozásában a zárójelentés írásos formában még nem, de digitális formában leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
26	Makrozoobenton vizsgálata Kis-Balaton II. ütem (pióca, rák, tegzes)	400	INARI Bt.	Az érintett taxonok vonatkozásában a zárójelentés még nem kész, folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
27	Zooplankton vizsgálat speciális vizekben a Kis-Balaton II. ütemén (rákok, kerekcsigák)	550	Dr. Zsuga Katalin	Az érintett területek és taxonok vonatkozásában a zárójelentés írásos és digitális formában leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
28	Vegetációtérképezés terepi módszerekkel	1.000	Doronicum Kft.	Az érintett vonatkozásában a felvételezések megtörténtek. A zárójelentés még nem kész, folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
29	Halfaunisztikai monitorozás a Kis- Balatonon	800	Nimfea Tv-i Egyesület	A felvételezés megtörtént. A zárójelentés még nem kész, folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
30	Talajcsapdával gyűjthető pókok a Kis-Balatonon	350	Vadstop Bt.	Az érintett területek vonatkozásában a felvételezések megtörténtek. A zárójelentés még nem kész, folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
31	Nádi énekesmadár közösségek vizsgálata Kis-Balaton II. ütemén	600	MME Zalai Csoport	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek. A zárójelentés még nem kész, folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
32	Puhatestűek monitorozása	550	Dioryx Bt.	Az érintett taxonok felvételezések megtörténtek. A zárójelentés leadásra került.	K-Balaton Monitorozás
33	Élőbevonat vizsgálatok a Kis-Balaton II. ütemén spec. vizekben	600	DE TTK Ökológiai Tszk.	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek. A zárójelentés leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
34	Algológiai vizsgálatok a Kis-Balaton II. ütem speciális vizein	700	Németh József	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek. A zárójelentés formában leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás

35	Futóbogarak talajcsapdás vizsgálata a Kis-Balaton II. ütemén	700	Vadstop Bt.	Az érintett területek vonatkozásában a felvételezések nagyrészt megtörténtek. A zárójelentés leadás folyamatban.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
36	Kisemlősök élve-fogó csapdázása tekintettel az északi pocokra	600	Oeconomus Bt.	Az érintett területek vonatkozásában a felvételezések új mintaterületek bevonásával megtörténtek. A zárójelentés írásos és digitális formában leadásra került.	NBmR + Kis-Balaton Monitorozás
	Saját monitorozó programok				
37	Kis-Balaton, Balaton madár szinkron	500	BINPI	A Ramsari területek országosan koordinált felmérése folyamatos.	Saját költségvetés
38	Telepesen fészkelő, illetve fokozottan védett madárfajok felmérése	500	BINPI	A országosan koordinált felmérés folyamatos. Az írásos jelentés még nem készült el.	Átadott pénzek + saját erő
39	"Zászlóshajó fajok" monitorozása Veszprém és Zala megyében (pl. lisztes kankalin, mocsári kardvirág, stb.)	200	BINPI	A fajok előfordulásának évenkénti rögzítését a tv-i örök és szakfelügyelők megteszik.	Saját költségvetés

Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer: A biodiverzitás nemcsak a fajok sokféleségét, hanem a fajon belüli variabilitást és az élőlény-együttesek változatosságát is jelenti. A monitorozás rendszeres időközönként ismételt szabványos módszerekkel történő megfigyelést jelent. A biodiverzitás-monitorozás kiválasztott élőlények, életközösségek bizonyos sajátosságainak hosszú időn keresztül való nyomon követése. A természetes állapot megfigyelése viszonyítási alapot ad a természetestől eltérő viselkedések felismeréséhez, értelmezéséhez, és így lehetővé teszi a természetvédelmi beavatkozások megtervezését. A monitorozás célja lehet valamilyen ismert vagy előrebecsült környezeti változás élővilágra gyakorolt várható hatásának vizsgálata is, mint pl. a talajvízszint süllyedése vagy a klímaváltozás.

Kis-Balaton természetvédelmi célú monitorozása: Az egykori lág és mocsár lecsapolásával átalakított élőhely-együttesnek ma az élővilág megőrzése mellett vízminőség-védelmi szerepe is van. A részben mesterségesen kialakított rendszer működését, hatását a természeti értékekre, magára az életközösség stabilitására csak egy jól működő monitoring rendszer tudja kontrollálni. Az ezt felölelő tevékenység a 16/2001. KöM-KöViM-EüM együttes rendelet alapján, az ott megadott feladatok végrehajtásával folyik. Előírt feladat többek között a védett és fokozottan védett növényfajok állományainak felmérése, ponttérképezése (cönológia); a kisemlősök élve-fogó csapdázása különös tekintettel az északi pocokra; algológiai vizsgálatok, a nádi, ill. nádon fészkelő énekesmadár-közösségek vizsgálata; a kétéltű- és hullófauna vizsgálata; a zooplankton (rákok, kerekesszék) felmérése; a puhatestűek monitorozása; stb.

Védett, veszélyeztetett természeti értékek állapotának nyomon követése: A működési terület élővilágának, életközösségeinek általános állapotát jelző elemek megfigyelése; az emberi tevékenység vagy környezeti tényező közvetlen vagy közvetett hatásának vizsgálata.

5. Kezelési tevékenység

5.1. Kezelési tervek

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Megalapozó anyag	Részletes kezelési terv	"C" fejezet	TvH tertár	Megjegyzés
Bakonygyepesi zergebogláros TT	+	+	+	+	30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelettel kihirdetve
Uzsai csaraboserdő TT	+	+	+	+	Jogi kodifikáció alatt
BfNP Tapolcai-medence	+	+	+	+	TvH véleményezés alatt
Vétyem erdőrezervátum	+	+	+	+	TvH vélemény alapján javítás alatt
Remetekert erdőrezervátum	+	+	+	+	TvH vélemény alapján javítás alatt
Csörnyeberek erdőrezervátum	+	+	+	+	TvH vélemény alapján javítás alatt
Tóth-árok erdőrezervátum	+	+	+	+	TvH vélemény alapján javítás alatt
Fehérsziklák erdőrezervátum	+	+	+	+	TvH vélemény alapján javítás alatt
Nyirádi Sár-álló TT	+	+	+	+	17/2005. (VII. 14.) KvVM rendelettel kihirdetve a Nyirádi Sár-álló TT
Mura-menti TK	+	+	+	+	Jogi kodifikáció alatt
Marcál-menti TK	+	-	+	+	Kiegészítése folyamatban

A megjelölt 30/2001. KöM rendelet szabályozza a tervek készítését, a tartalmi és formai követelményeket. Folyamatosan készülnek Igazgatóságunkon a kezelési tervek megalapozó dokumentációk, és a természetvédelmi kezelési tervek. A táblázatban azok az egységek vannak felsorolva, ahol valamilyen készültségi fokot a 2005. évben elértünk.

A 30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelettel a Bakonygyepesi zergebogláros TT természetvédelmi kezelési terve kihirdetésre került.

5.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa (Á-NÉR kód v. leírás)	Fenntartás célja – fő beavatkozások/kezelések*
1	BfNP Kis-Balaton, Zalakomár	10	erdő	Erdősítés kezelése / Tisztító kaszálás, ápolás,
2	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	30	üde-és kiszáradó láprét	Kaszálás / Biomassza eltávolítása
3	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	10	üde-és kiszáradó láprét	Legeltetés / Biomassza eltávolítása

JELENTÉS A BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

4	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	15	sztyepprét	Szárazzás / Cserjésedés megakadályozása
5	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	2,5	töviskés	Kézi bozótirtás / Vetővirág élőhelyének kiszabadítása
6	BfNP Káli-medence, Kornyi tó környéke	400	száraz legelő	Legeltetés, gépi bozótirtás / Gyommentesítés, kézi bozótirtás
7	BfNP Káli-medence, Tódi forrás környéki gyepek	60	kiszáradó láprét, töviskés	Legeltetés, gépi bozótirtás / Invazív fajok kezelése, forráslehatárolás 1 hektáron, a legeltetés visszaszorítására.
8	BfNP Fekete-hegy, Tüskés tó	5	mocsár, kiszáradó láprét	Nádaratás, eutrofizáció csökkentése, magas talajvíz
9	BfNP Káli-medence, Kornyi tó	20	egykori-kiszáradt tómeder	Nád- és vízi növényzet aratása / Nyílt vízfelület fenntartása
10	BfNP Káli-medence, Szegszénai rét	65	kiszáradó láprét	Legeltetés / Természetvédelmi fenntartó kezelés
11	BfNP Káli-medence, Köveskáli legelő	10	sztyepprét	Legeltetés / Természetvédelmi fenntartó kezelés
12	BfNP Káli-medence, Fekete hegyi gyepek	85	legelőerdő	Legeltetés / Természetvédelmi fenntartó kezelés
13	BfNP Káli-medence, Kővágóórsi kőtenger	7	szilikát sziklagyep	Kézi bozótirtás, legeltetés, 2 gépi kaszálás / Geológiai formációk láthatóság biztosítása
14	BfNP Káli-medence, Szentbékállai kőtenger	9	szilikát sziklagyep	Kézi bozótirtás / Geológiai formációk láthatóság biztosítása
15	BfNP Káli-medence, Salföldi kőtenger	4	szilikát sziklagyep	Legeltetés / Geológiai formációk láthatóság biztosítása
16	BfNP Káli-medence, Kékkút alatti gyepek	18	kékperjés, kiszáradó láprét	Kaszálás / Természetvédelmi fenntartó kezelés, erős vízborítás
17	BfNP Pécselyi-medence, Nagy-rét, Diósi-rét, Kövesi-rét, Bab-völgy, Körtvélyes	70	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása, az év jelentős részében magas vízborítással borított területek
18	BfNP Pécselyi-medence, Barta-rét, Varjas-kút menti rét	3	láprét	Szeptemberi kaszálás (haris és vérfübozlárka) / Gyepekben lévő gyomok visszaszorítása, magas vízállás az év során, szegélykezelés
19	BfNP Pécselyi-medence, Vászoly Eresztvény	3	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása
20	BfNP Pécselyi-medence, Balatonszőlős Kaszálók	6	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása
21	BfNP Pécselyi-medence, Pécsely Kemence-kút alatti terület	3	cserjésedő rét	Szárazzás / Gyepek fenntartása
22	BfNP Pécselyi-medence, Pécsely Klárapuszta melletti gyepek	3	hagyásfás gyep	Szárazzás / Gyepek fenntartása
23	BfNP Pécselyi-medence, Pécsely Jábod	12	cserjésedő rét	Szárazzás / Gyepek fenntartása
24	BfNP Pécselyi-medence, Pécsely Nyáló-hegy	10	legelő	Legeltetés, szárazzás / Gyepek fenntartása
25	BfNP Pécselyi-medence, Dörgicse Kövesirtás	10	cserjésedő gyep	Legeltetés és szárazzás / Gyepek fenntartása
26	BfNP, Kis-Balaton	350	kaszálórétek	Megőrzés célú kaszálás / Gyepek fenntartása
27	BfNP Vindornyai-medence, Laki berek	3	láprét	Kaszálás, magas vízállás miatt, részben volt kaszálható/ Kiszáradt terület termőhelyének fenntartása, szegélyterületek kezelése

28	BfNP Tihanyi-félsziget	130	franciaperjés kaszálóréték, lejtősztyepek, cserjésedő lejtősztyepek	Kaszálás illetve legeltetés juhokkal és szürke marhával, a cserjésedő részeken gépi szárazzás, invazív fajok, elsősorban a bálványfa és a keskenylevelű ezüstfa visszaszorítása / Gyepterületek arányának megtartása, állapotuk fenntartása és javítása
29	BfNP Csupaki Kerekedi-öböl	20	felhagyott szőlő helyén kialakult degradált kaszáló	Kétszeri tisztító kaszálás, villanypásztor kiépítése, legeltetés szürke marhákkal / A terület állapotának javítása
30	Mura-menti tervezett TK, Letenye	2,5	puhafás ligeterdő	Erdőfelújítás / Pótlás, ápolás egyszer, vadkár és árvíz miatt, kerítésépítés
31	Attyai láprét TT	15	láprét	Szárazzás / Természetvédelmi fenntartó kezelés
32	Tapolcafői zergebogláros TT	15	láprét	Szárazzás / Természetvédelmi fenntartó kezelés
33	Magas-bakonyi TK, Szömörke-völgy	15	mocsárrét	Szárazzás / Természetvédelmi fenntartó kezelés
34	Magas-bakonyi TK, Tiszta-víz völgy	5	mocsárrét	Szárazzás / Természetvédelmi fenntartó kezelés, magas vízállás
35	Széki-erdő TT	15	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása
36	Bakonygyepesi zergebogláros TT	11	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása
37	Somlóvásárhelyi Holt-tó TT	5	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása
38	Somló TK, hegytető	10	felhagyott kaszáló	Cserjeirtás / Invazív fajok visszaszorítása
39	Nagyberki Fehérvíz TT, Nekotai területe	300	üde láprét, kiszáradó láprét, nádas, mocsár	A meglévő műtárgyakkal vízkormányzás / A lápterület és fészkelő helyek fenntartása
40	Balatonfüredi-erdő TT, Koloska-völgy	20	cserjésedő borókás gyepek	Kétszeri szárazzás / Gyepek fenntartása

Igazgatóságunk a 2005. évben a saját kezelésben lévő területei esetében továbbra is három alapvető kezelési módozatot alkalmazta:

a.) **Saját művelés**, illetőleg a **művelés felhagyása**, amelyet a területek fenntartása és megőrzése szempontjából legkedvezőbbnek tartunk.

b.) Az Igazgatóság szakmai felügyelete alatt **idegen vállalkozóval** történik a kezelés az Igazgatóság megrendelésére és költségére.

c.) **Bérbeadás** - szakmai felügyelet és ellenőrzés mellett - azokon a területeken, ahol a meglévő kapacitások, illetőleg a helyi adottságok azt indokolják. Az Igazgatóság korábbi elveit szem előtt tartva bérleti lehetőséget annak biztosít, aki megfelelő eszközökkel rendelkezik, helyben lakik, vállalkozását élethivatásszerűen végzi és vállalja azokat a természetvédelmi szakmai előírásokat, melyeket kezelési tervünk, vagy szakmai elveink és tapasztalataink az élőhely fenntartása, vagy fejlesztése érdekében alkalmazni kell. A megállapodásaink a terület helyes használatához a szükséges korlátozásokat tartalmazzák. A szerződés hatálya nem lehet hosszabb, mint a megengedhetőség maximuma, azaz 10 év. A 2005. évben általában a korábban megkötött haszonbérleti szerződések felülvizsgálata alapján a szerződések közös megegyezéssel történő újrakötését, folytattuk. A korábban kötött szerződések bérleti díjainak összegét rendeztük – a földalapú mezőgazdasági támogatás figyelembe vétele mellett.

Az eszközökkel és forrásokkal való takarékoság érdekében az élőhely fenntartását a bére adott területeken vonatkozásában kettőzött erőfeszítéssel igyekeztünk megvalósítani a vállalkozó bevonásával. Így a gazdákkal szorosan együttműködve igyekeztünk az optimális

ökológia alapokat szem előtt tartó gazdálkodás kialakítására. A bevezetett változások (villanypásztorok, tisztító kaszálások) jótékony hatása már néhány év után is feltűnő. A bérleti díjak bevételei az igazgatóság kezelési feladataihoz is alapot teremtenek.

Tihanyi, salföldi és fenékpusztai kezelési centrumunkban rendelkezünk traktorral és a kapcsolódó gépsorral, ezért azokon a területeken, ahol a gépi területkezelés (szárzúzás, kaszálás, bálázás, stb.) szükséges, a vagyionkezelésünkben lévő területeken elvégezzük. A 2005. év végén - az Igazgatóság működési többletbevételéből - ismét egy 130 lóerős MTZ 1221/2 traktort vásároltunk. A saját természetvédelmi vagyionkezelést így már 7 traktor végezheti 6 traktoros kollégával. A bérbe adott területek nagysága csupán a Kis-Balaton térségében növekedett, de itt sem jelentős mértékben. Mintegy 50 hektár területen gyeptelepítést végeztünk. A közvetlenül mellette elhelyezkedő szántóterületen jelentős mérvű „libakár” keletkezik minden évben. Az Igazgatóságunk által megkötött haszonbérleti szerződés alapján csaknem 100 hektáron egy helyben lakó családi gazdálkodóval olyan megállapodást kötött, hogy nem végezhet riasztást és a védett állatok kártételét ellentételezés nélkül, túrni fogja és - kis mértékben csökkentett - bérleti díjat is fizet.

A 2005. év minden korábbi évtől eltérő sajátossága volt az, hogy a természetvédelmi kezelésekre végrehajtásában kézimunkát igénylő feladatok ellátásához május hónap közepétől, december hónap közepéig átlagosan 15 közmunkást alkalmazhatott Igazgatóságunk. A feladatok közül az állatok kezelési feladatait, bozótirtást, erdészeti kezelést, illegális hulladéklerakók felszámolását és karbantartó feladatokat láttak el több régióban. Mivel erre eddig külön forrásunk és élömunkaerőnk nem állt rendelkezésre több olyan feladatot végezhetünk el, melyre egyébként nem lett volna lehetőségünk. Két régióban (Káli-medence és Kis-Balaton) volt közmunkás „brigádunk”. A szükséges szerszámokat rendelkezésre bocsátottuk.

A *gyepterületek* természetvédelmi kezelését általában kaszálással, kisebb részben legeltetéssel látja el Igazgatóságunk. A legérzékenyebb és természet-közeli állapotú vizes élőhelyek estében a legjobb kezelés, a művelés teljes hiánya. A Balaton-felvidéken, a BINPI az egyik legnagyobb állatállománnyal rendelkező gazdálkodó. A Tapolcai-medencében van olyan nagyságú állatállománnyal rendelkező gazdálkodó, aki gyepterületeink természetközeli kezelését vállalja, a korlátozott nagyságú legeltethető területeink és kaszálóink kezelésével. Az állatlétszámot tovább növeltük, a nőivarú állatállományunk tenyésztésben tartásával. Kápolnapusztán és a Káli-medencében az állattartó képesség növelése érdekében a 2005. évben intézkedést tettünk (pl. gyomosodó legelők felújítása, új legelőterületek kijelölése). A Kornyi tó melletti juhhodály-komplexumban állathízlásra és téli szállásra alkalmas férőhelyeket alakítottunk ki egy istállóban. Felmértük a Kis-Balaton régió és a Káli-medence régió még legeltethető, de jelenleg nem használt területeit, melyek általában nem Igazgatóságunk vagyionkezelésében vannak. Több mint 150 hektáron kaptunk lehetőséget szivességi földhasználatra, mely számunkra és a gazdálkodók számára is kedvező, hiszen a „kultúrállapotban” tartott gyepek után a tulajdonosa földalapú támogatást vehet igénybe addig is, amíg a területek vételére sor kerülhet. Végeredményben a 2005. évi nőivarú szaporulat döntő részét tovább tarthatjuk az újonnan bevont területeken, legelőre történő, évközi kihelyezéssel és téli istállóztatással.

A gyepterületekkel határos *szántók* kezelése, Igazgatóságunk több régiójában továbbra sem megfelelő. Több alkalommal tapasztaljuk, hogy a földalapú támogatás igénybevétele a szántó művelés legfontosabb oka, és nem a gazdaságilag és ökológiai szempontból megalapozott művelés. A területeken felhasznált kemikáliák nehezen ellenőrizhetőek és kárt okoznak a

gyepterületek szegélyein is. A 2005. esztendőben a BINPI vagyonekezelésében lévő szántóterületekből újabb 50 hektárt gyepesítettünk el. A tájhasználat így kíméletesebb lett, a kaszálóterületek aránya növekedett, az állatállományunk ellátása is még biztonságosabbá vált. A 2005. év a megelőző évinél is csapadékosabb volt. Szálastakarmányokból - a csapadékos időjárásnak köszönhetően - ismét jó minőségű (rekord)termést takarítottunk be. Mindenképpen meg kell említeni, hogy a 2005. évben a BfNP területén, minden régióban kiemelkedően magas volt a csapadék. A korábbi években mindig csapadékszegény augusztusban, Tihanyban 228 mm eső hullott le. A gyepterületek kezelését a talaj víztelítettsége és a csapadék mértéke 2005. évben alapvetően meghatározta. Több alkalommal a munkafolyamatok jelentős késedelmet szenvedtek és néhány területen nem lehetett, vagy csak részben lehetett az előre eltervezett feladatokat elvégezni. A kiszáradó láptéteken és a vizes élőhelyeken a csapadék bősége az élőhelyek részbeni, természetes rehabilitációját eredményezte.

A Balaton-felvidéken jelentős erdőterületek találhatóak. Az Igazgatóság kezelésében is van, több, *erdő* művelési ágba tartozó ingatlan. Terveink között továbbra is szerepel néhány gazdasági szempontból nem jelentős, de nagy természeti értékkel bíró erdőrészlet más gazdálkodótól és más kijelölt állami kezelőtől (KÖVIZIG, Erdészet) való átvétele. A 2005. év végén egy korábban indult kisajátítási ügy nyomán sor került a balatonmagyaródi erdő megegyezéses vételéről történő megállapodásra a tulajdonosok képviselőjével. A megvásárolt több helyrajzi számot is magában foglaló erdőrészletek megvétele, természetvédelmi szempontból nagyon indokolt volt.

A természetvédelem szempontjainak jobban megfelelő - korábban gazdálkodói oldalon alig alkalmazott - megoldásokat kell a folyamatosan készített erdőtervekben megjeleníteni (magról történő természetes erdőfelújítás, megemelt vágásérettségi kor, őshonos fafajok alkalmazása, stb). Sok korábbról örökölt probléma megoldása vár Igazgatóságunk szakembereire, pl.: a tájidegen fafajokkal történő telepítések után a kezelésünkbe kerülő erdők további kezelése. Nagy nehézséget okoz a szétszórtságuk, mivel erdeink 47 községhatárban helyezkednek el. A különböző és változatos termőhelyeken lévő erdők fafaj összetétele is igen eltérő képet mutat. A bükköstől a csereszömörccés karsztbokorerdőkig erre a vidékre jellemző erdőtársulások szinte mindegyike előfordul. Legjellemzőbbek a cseres-tölgyesek, de lápvidéken égeresek, fűzesek, néhol telepített akácok, fekete és erdei fenyvesek, másodlagosan létrejött mezei juharosok, virágos kőrisesek, iszaptárolókra ültetett vagy spontán fűzesek, ártéri erdők egyaránt megtalálhatók. Az úgynevezett egyéb keménylombos állományok aránya viszonylag magas. Az állományok jelentős része a termőhelyi viszonyok miatt gyenge fatermő képességű, és záródásuk is alacsony. Erdőgazdálkodásról a szó szoros értelmében nem is lehet beszélni. Tevékenységünkben a 2005. évben is fontos szerepet játszott a folyamatos erdősítések ápolása, a nevelő vágás és az egészségügyi termelés. Az állománynevelés során az erdők természetszerűségén próbálunk javítani, idősebb állományokban rezervátum szemléletű kezelés folyik. Sok esetben, elsősorban a felújításokban nálunk is jelentkezik az országos probléma, a természetes vadeltartó képességet messze meghaladó vadállomány kártétele, elsősorban rágás és hántás formájában. Saját erdősítéseinkben a kártételt kerítés építéssel, illetve azokon a vadászterületeken, ahol az Igazgatóságunk a vadászatra jogosult fokozott vadkilövésellel előztük meg. Vadászterületeinken törekszünk arra, hogy a hatóság által előírt kilövési tervet túlteljesítsük a vadlétszámcsökkentése érdekében.

További veszélyt jelent a rendkívül agresszíven terjedő bálványfa, mely elsősorban a településekhez közeli száraz termőhelyeken szinte ellehetetleníti a természetes felújítást. Ellene mechanikai úton védekezni, évek óta szinte kilátástalan küzdelem! A 2005. évben az előző évek tapasztalatától eltérően nem okozott jelentős rágáskárokat, a gypjaspille lárvája,

(*Lymantria dispar*). Állománya összeomlott és várhatóan a 2006. évben sem kell számolnunk kártételével.

A nádasok kezelését a Kis-Balaton régióban a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósággal egyeztetve, vállalkozók bevonásával végeztük el. A nádaratás legfontosabb szempontja az, hogy változatos élőhelyek, többidejű nádasok keletkezzenek a területen és ne mindenütt egyidejű aratható ipari nád. A térség foglalkoztatáspolitikai szempontjait figyelembe vevő ipari nád aratásához, csupán a terület korábban is folyamatosan aratott területen járultunk hozzá. A kezelésünket pénzügyi eszközökkel is segíti, a gépi kévékért részünkre fizetett ellenérték. Az avas nádas aratását úgy oldottuk meg a természetvédelmi kezelés érdekében, hogy a kijelölt területeken az avas nádból a hasznosíthatót a vállalkozók kiválogathatják, de az egyéb avas nád megsemmisítéséért vállalkozói díjat nem számíthatnak fel. A 2005. 2006. év telén tervezett nádaratás területe 450-500 ha.

5.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa (Á-NÉR kód v. leírás)	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések*
1	BfNP Kis-Balaton	25	nedves kaszálók	Kaszáló helyreállítása / Solidagóval fertőzött részek tisztító kaszálása
2	BfNP Kis-Balaton	50	szántó	Kaszáló kialakítása / Gyeptelepítés
3	BfNP Keszthelyi-hegység	10	kaszáló	Kaszáló helyreállítása / Bálványfairsítás
4	Magas-bakonyi TK	15	lápérét, tó	Vízvisszatartás / Vízvisszatartó művek beépítése
5	Nyirád Sárálló TT	21	lápérét	Lápérét-rehabilitáció / Cserje- és idegenhonos fa (fekete fenyő) irtás
6	Devecseri Széki-erdő TT	4	lápérét	Lápéréten vízvisszatartás / Vízvisszatartó művek felújítása, új beépítése
7	Tőreki-tavak helyi jelentőségű TT	1	száraz gyep	Gyep-rehabilitáció / Bálványfairsítás
8	Mura-menti tervezett TK	4	holtág	Holtág rehabilitáció / Homokzsákos vízvisszatartó beépítése az Ó-Lendva holtágon (Tornyiszentmiklós)

A későbbi évek élőhely-rehabilitációs tevékenységét elősegítendő Igazgatóságunk a LIFE-Nature 2006. pályázatra két pályázatot adott be a hazai befogadó szervnek. Témák: Élőhely restauráció és kezelés a Tapolcai-medencében (egyedüli pályázók vagyunk), illetve az északi pocok élőhelyeinek megőrzése és kezelése a Kis-Balaton, a Nagyberék és a Hanság térségében (partnerek: BINPI, FHNPI, Pécsi Egyetem, MTTM).

A Kékkút Rt., és a Káli-medence Alapítvány kezdeményezésére az Aquaprofit Rt. a Káli-medencét érintő LIFE Nature pályázatot állított össze. Igazgatóságunkat is megkeresték az elképzeléssel: Káli-medencei területek vásárlása, dréncsövek eltávolítása, szántók gyepesítése, stb. lenne a programban. A projekt területe a Sásdi-réttől nyugatra, ahhoz kapcsolódóan található. Igazgatóságunk támogatólag állt a projekt mellé, és partnerként vállalt szerepet benne.

A 2005. évben fontos elvégzett program volt a 2004. évben elkezdett Nyirádi Sár-álló TT rekonstrukciójának (geofóliás vízvisszatartás) folytatása. Ekkor mintegy 21 ha területről sikerült eltávolítanunk az inváziósan megjelenő cserje- és idegenhonos fajokot (fekete fenyő).

5.4. Fajmegőrzés

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV)	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	Lisztes kankalin / fehér májvirág <i>Primula farinosa</i> / <i>Parnassia palustris</i>	+ / -	FV / V	Kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása a Sásdi réten. Vegetációs időben nem történt a nevezett fajok élőhelyén sem kaszálás, sem legeltetés.
2	Tavaszi tözike <i>Leucojum aestivum</i>	-	V	Sikeres őrzés Mura-mentén
3	Tátorján <i>Crambe tataria</i>	+	FV	1. Magszórás a védett területen termő egyedekről 2. Maggyűjtés távolabbi állományokból, magvetés ebből az anyagból a védett területekre 3. Cserjeirtás, kaszálás a védett területeken
4	Pókbangó <i>Ophrys sphegodes</i>	+	FV	Legeltetés, tér-és időbeli korlátozása a Kornyi tó környéki gyepeken
5	Pókbangó <i>Ophrys sphecodes</i>	-	FV	Ordacsehiben az M7 autópálya építése kapcsán érintett területről a megtalált tövek átültetése
6	Holuby bangó <i>Ophrys holubyana</i>	-	FV	Az igen kis létszámú állományban a virágzó töveket összeporoztuk. Tövenként 2-3 tok kötött.
7	Méhbangó <i>Ophrys apifera</i>	-	FV	Feketefenyő (<i>Pinus nigra</i>) visszaszorítása a faj élőhelyén.
8	Adriai sallangvirág <i>Himantoglossum adriaticum</i>	-	FV	Az Keszthelyi-hegység útpadkáin növe kaszálás elleni védelmét jelzőzászlók kihelyezésével oldottuk meg.
9	Magyar tarsza <i>Isophya costata</i>	+	FV	Kaszálás, legeltetés tér-és időbeli korlátozása a Sásdi réten.
10	Vérfüboglárka <i>Maculinea teleius</i>		V	A pécselyi Barta-rét területén életerős vérfüboglárka populáció él, ezért csak késői kaszálás (szeptember eleje) végeztünk.
11	Fészeképítő hanygabolyok <i>Formica rufa</i>	-	V	Bolyvédő rácsok (3 db), ismertető táblák kihelyezése a Magas-bakonyi TK-ban.
12	Őshonos halfajok	-	FV, V	Kis-Balatonon futó komplex program, amely az ezüstkárász állomány eltávolítását (7.5 q) és az őshonos fajok szaporodási lehetőségeinek javítása érdekében.
13	Kétlétűfajok	-	V	A pécselyi Jábod területén végeztünk eredményes csatornagátolást. A vizes élőhelyen nyár végéig (az ebihalak átalakulásáig) volt víz.
14	Barna varangy <i>Bufo bufo</i>	-	V	A Zalacsányi-tónál lévő szakasza mentén fóliacsíkokkal akadályozzuk meg a békák úttestre jutását. 1.500 pld-t sikerült áthordani a tóhoz.
15	Barna varangy <i>Bufo bufo</i>	-	V	Békaterelő fólia kihelyezése forgalmas útszakaszon (Lendvadedesi-tó).
16	Gyurgyalag <i>Merops apiaster</i>	+	FV	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisörs-pusztai öntödei homokbányánál és a kővágóörsi homokbányában

JELENTÉS A BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

17	Gyurgyalag <i>Merops apiaster</i>	+	FV	Állományok megóvása a ragadozóktól (róka)
18	Gyurgyalag <i>Merops apiaster</i>	+	FV	Fészkelésre alkalmas fal létrehozása a Kis-Balatonon.
19	Haris <i>Crex crex</i>	+	FV	Kaszálás korlátozása a Henyei, a Bácsi réten, valamint Kékkút alatt. A korlátozás sikeres volt, a kaszálás után a madár tovább szólt.
20	Haris <i>Crex crex</i>	+	FV	A pécselyi Barta-rét területén 2004-ben kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása
21	Haris <i>Crex crex</i>	+	FV	Harisvédő kaszálás a Tapolcai-medencében és a Kis-Balatonon. Fészkelő területek vízellátásának lehetőség szerinti biztosítása.
22	Parti fecske <i>Riparia riparia</i>	-	V	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisörspusztai öntödei homokbányában.
23	Fehér gólya <i>Ciconia ciconia</i>	+	FV	Leesett fészkekből fióka mentés A gyógyítható fiókákat madármenhelyre szállítása
24	Fehér gólya <i>Ciconia ciconia</i>	+	FV	Fészkelő állomány felmérés a Kerka- és a Muránál. Fészektartók, veszélyeztető tényezők számbavétele
25	Fehér gólya <i>Ciconia ciconia</i>	+	FV	Fészektartó állvány és műfészkek kihelyezés (10 db).
26	Nádi énekes madarak	-	V	Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása az amúgy learatott Kornyitavon.
27	Vörös vércse <i>Falco tinnunculus</i>	-	V	Vércse költő odú kihelyezése (10 db Pécselyi- és Káli-medence)
28	Egerészölyv <i>Buteo buteo</i> Macskabagoly <i>Strix aluco</i>	-	V	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítás Leesett fészkek és a kiesett fiókák visszahelyezése
29	Füleskuvik <i>Otus scops</i>	-	V	15 odút raktunk ki a Pécselyi-medence alkalmas élőhelyein
30	Odúlakó énekes madarak	-	V	Az Igazgatóság valamennyi tájegységében megtörtént az odútelepek létrehozása, összesen mintegy 400 db odú.
31	Korai denevér <i>Nyctalus noctula</i> Fehérszélű denevér <i>Pipistrellus kuhli</i> Törpe denevér <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	-	V	Panelházakban megtelepedett denevérek áttelepítése lakók felháborodása miatt
32	Közönséges denevér <i>Myotis myotis</i>	-	V	Veszprémi érseki palota padlásán a felhalmozódott guanó okozta károk enyhítése érdekében évente összegyűjtjük a guanót (kb. 100 kg)
33	Ürge <i>Spermophilus citellus</i>	-	V	Ürge-telepítés utóellenőrzése a Kis-Balatonon, terület kezelése
34	Réti sas <i>Haliaeetus albicilla</i>	-	FV	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, műfészkek kihelyezése Fehérvíz-Nekota területén.

A 2005. évben készült el az északi pocok (*Microtus oeconomus*) fajmegőrzési program. Kutatókkal és más szakemberekkel együttműködtünk. Az anyagnak jelenleg folyik a végelegesítése és a KvVM általi elfogadása.

Konkrét, komplex fajvédelmi tevékenység előkészítéseként az északi pocok állomány élőhely-megóvására adtunk be - a már említett - LIFE pályázatot a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, a Magyar Természettudományi Múzeum és a Pécsi Tudományegyetem bevonásával. Részt vevőként szerepelünk a kerecsensólyom megóvására beadott hasonló pályázatban. Előkészítés alatt van a lápi póc fajmegőrzési program alapján szintén átfogó országos pályázat beadása.

Tárgyévben is legtöbbször a bejelentett sérült madarak, fiatal egyedek megfelelő gyógyító, gondozóhelyre juttatása, illetve a virágzó védett növények (tőzike, kotuliliom) őrzése adta a legtöbb „fajok megóvásához kapcsolódó” feladatot. Az áramszolgáltatókkal a kapcsolattartás egész évben folyamatos volt, a vezeték karbantartások, felújítások során a kritikus állapotú gólyafészkek helyére fészektartót szereltek fel (10 db).

5.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	2005. évi állomány-növekedés (egyed)
Szarvasmarha	Szürkemarha		
	Tenyészbika	3	0
	Tehén	58	7
	Növendék	145	36
	Összesen:	206	43
Bivaly	Tenyészbika	2	0
	Tehén	92	0
	Növendék	173	9
	Összesen:	267	9
	Juh	Racka juh	
Tenyészkos		7	1
Anyajuh		155	-8
Növendék		236	56
Összesen:		398	49
Ló	Kisbéri félvér	3	0
Sertés	Mangalica	1	0
Egyéb	Komondor	3	-2
	Szamár	3	0

Tihany

Szürkemarha: A Belső-tó partján a BINPI kezelésében lévő, bekerített területen területkezelési és bemutatási céllal került elhelyezésre 5 db tehén és a legszebb tenyészbikánk a 2002. évben. A lehatárolt terület elegendőnek bizonyult ennyi állat számára, de a létszám növelésére itt nincs mód. A télen született borjak leválasztás után, összesen átkerültek Salföldre, ahonnan a hímivarú állatok, a többi bikaborjával együtt értékesítésre került. Az üszőborjak a két hetes karantén időszak után kerültek az üszögulyába. A 2005. év nyarán, Csopakon kialakított legelőre szállítottunk 13 darab növendéküszőt és 1 db ökröt,

ahol december elejéig a terület tisztítását végezték. A területre csupán májusban került a legelő állat ezért több tisztító kaszálásra is szükség volt a nagy zöldproduktum miatt.

Rackajuh: Tihanyban a Kutatóháznál az BINPI tenyészkos állománya található. A kosok az év nagy részét itt töltik és csak a termékenyítő kosok, kerülnek át a Káli-medencébe október közepétől december végéig. A 2005. évben született bárányok közül is két ígéretes kosbárányt hagytunk meg felnevelés céljára. Tavasszal minősítés után a többi feleslegessé vált tenyészkossal együtt értékesítésre kerülnek. Jelenleg 7 db kos tartunk Tihanyban.

Káli-medence (Salföldi Major, Kornyi-tavi telep)

Bivaly: A bivalyok a major belső területén, a látogatóktól elválasztó fakarám mögötti legelőn vannak egész évben. Vegetációs időben a fűvet legelik, ősszel-télen kiegészítő takarmányt, szénát, szemes takarmányt, sőt kapnak. Az állatok szabadok, nincsen napi mozgatásuk; természetes táplálkozó, pihenő ritmusaik szerint élnek. Ivóvizük általában természetes forrásból származó dagonyából megoldott, de szükség esetén mesterséges itatással pótolható. Jelenleg 5 db növendék bika van a majorban, kizárólag bemutatási céllal. A 2005. év végén 40 darab tenyészbivalyt telettettünk be a hodályokba.

Szürkemarha: A gulya tavasztól-őszig a Szegszénai- és Sásdi-réten és az év végén kialakított legelőterületeken villanypásztorban tartózkodik. Telelésük a salföldi Major mellett levő területen történik. A 2005. évben a növendék bikaborjak értékesítésére került sor, nőivarú állatot nem adtunk el.

Rackajuh: A rackaállományunk a Kornyi-tónál lévő majorban található. Az állatok időjárás függvényében - egész évben - pásztorolással járnak ki a legelőre. A rackákat egy általunk felügyelt - nagy tapasztalattal rendelkező - vállalkozó gondozza, aki saját állománnyal is rendelkezik és tőlünk területet és hodályt bérel.

Mangalica: Egy állatunk van, amely bemutatási célt szolgál a Salföldi Majorban.

Komondor: 1 kan és 1 szuka bemutatási és tenyésztési céllal. A 2005. évben két kölyök 10 hetes korban, oltva, törzskönyvvvel került eladásra.

Ló (kisbéri félvér): Az elmúlt időszakban egyedyszám változás nem volt. Mindegyik ló belovagolt, egyik kocsizásra is betanított és a majorban használjuk őket.

Szamar: A 2005. évben három szamarat tartottunk a majorban.

Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum:

A bivalyok három gulyában, egy-egy tenyészbikával együtt vannak tartva. A 2005. évben az anyagnyerő területen mintegy 30 hektár új területet kerítettünk be villanypásztorral. Az egyik gulya naponta „pásztor” és kutya segítségével jár ki a szántóból gyepesített legelőre, köszönhetően ennek ez az állomány nagyon szelíd. A növendék gulya kevésbé szokott hozzá az ember jelenlétéhez, így időszaki kezelésük is nehezkesebb. A 2005. évben a szűkös istállóférőhely-kapacitás miatt társ Igazgatóságunk részére 20 növendék üszőt értékesítettünk, a növendék bikákat húshasznosításra eladtuk. A 2005. évtől a szakaszos elletést vezettük be. A 2005. év végén 40 darab tenyészüszőt teletetésre a Kornyi-tónál lévő majorba szállítottunk át.

5.6. Vadászterületek

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (bruttó ha)
1	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Tihanyi VE (19-304000-4-3-0 kódszámú vadászterület)	3.147
2	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Badacsony és környéke VE (19-303900-4-3-0 kódszámú vadászterület)	7.358
3	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Kis-Balaton VE (20-202801-1-3-0 kódszámú vadászterület)	7.222

A Tihany Vadgazdálkodási Egységében 2 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. Az éves kilövések elsődleges célja a vaddisznó, és gímszarvas kiszorítása volt a területről a 2005. évben is. A vaddisznó állománya csökkent, a csapadékosabb évben nem kereste a vízpartot. Az őz létszáma is csökkent, valószínűleg a félszigeten évek óta folyó szisztematikus legeltetés (birka) következtében. 45 nagyvad esett Tihanyban.

A Badacsony és környéke Vadgazdálkodási Egységében 3 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. A terület vadgazdálkodási adottságait tekintve hasonló Tihanyhoz, a 2005. éves nagyvad kilövés kicsit emelkedett, 40 volt. A Balaton magas vízszintje számottevően csökkentette a vadászható területek nagyságát.

A Kis-Balaton Vadgazdálkodási Egységében lényeges változás következett be a korábbi évekhez képest. Teljes mértékben külön vált az Igazgatóság az év folyamán a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságtól a vadászati jog gyakorlását illetően. Az új kódszámmal jelölt jelenlegi területen csak az Igazgatóság lát el vadgazdálkodási, vadászati teendőket. Három természetvédelmi őr hivatásos vadászati feladatokat is ellát, két kollégánk megbízott vadászként vesz részt a vadkárelhárításban. A 2005. évi teríték 180 nagyvad volt. Nem voltak erdőgazdasági káraink, jelentős erőfeszítéseket tettünk erdősítéseink védelme érdekében: célzottan e területeken fokoztuk a vadászati nyomást és minőségi kerítéseket építettünk, illetve kiemelt figyelmet fordítottunk azok karbantartására. Mezőgazdasági káraink mértéke is csökkent a tavalyi esztendőhöz képest. Az egész évi vadászati tevékenység gyakorlását lényegesen nehezítette a folyamatosan magas - néha rendkívüli - vízborítás.

A területekre egyaránt jellemző a 2001, a 2002. a 2003. és a 2004. években az éves kilövések folyamatos emelkedése. Ez azt jelenti, hogy a 2000. évinek kettő és fél, háromszorosát lőttük 2005. évben.

Mindhárom vadgazdálkodási egységben teljesítjük az éves kilövési terveket, a Kis-Balatonon bérvadászat útján értékesítettük trófeás vadjainkat. Mindenhol részt vettünk a róka immunizálásban, a füstgyertyás állomány-apasztásban, valamint a vaddisznók sertéspestis vizsgálatában. Hivatásos vadászaink megfelelően szakképzettek, plusz feladatukat lelkiismeretesen, jó hozzáállással, folyamatos továbbképzést vállalva (pl. „vadlátó” végzettség) látják el.

Együttműködési megállapodást kötöttünk a Veszprém- és a Zala Megyei Vadászkamarákkal.

5.7. Halászati vizek

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
	0	0

Igazgatóságunk nem rendelkezik halászati joggal.

Védett vizek

No.	Országos jelentőségű védett vizek*	Kiterjedése (ha)	Kezelési terv (+/-)
1	Arborétumi-tó (Zirci Arborétum Természetvédelmi Terület)	1	+
2	Balaton (Bozsai-ö. nélkül, Nemzeti Park része)	33	-
3	Balaton, Bozsai-öböl (fokozottan védett, BfNP Tihanyi Tájegység)	50	+
4	Balatonhenyei-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	4	+
5	Barkás-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
6	Belső-tó (BfNP Tihanyi-félsziget Tájegység)	40	+
7	Bika-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
8	Bonta-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
9	Cserkás-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
10	Hévízi-tó (Természetvédelmi Terület)	18	+
11	Kálomis-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	3	+
12	Kettős-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	2	+
13	Kis-Balaton I. tározó (BfNP Kis-Balaton Tájegység)	2.014	-
14	Kis-Balaton II. tározó (BfNP Kis-Balaton Tájegység)	5.197	-
15	Kisörspuszta (BfNP Káli-medence Tájegység)	51	+
16	Kornyai-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	20	+
17	Külső-tó (BfNP Tihanyi-félsziget Tájegység)	64	+
18	Monostori-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	3	+
19	Nádas-tó (BfNP Tapolcai-medence Tájegység)	6	+
20	Sárosfői Halastavak (Természetvédelmi Terület)	40	-
21	Tüskés-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	4	+
22	lápok (Veszprém és Zala megye területén)	116	-
Összesen:		7.770	

A táblázatban csak azon országos jelentőségű védett természeti területeken elhelyezkedő tavakat tüntettük fel, melyeknél a földhivatali nyilvántartásban a kivett (tó) kifejezés szerepel. A láp területeken a tavak a tőzeg kitermelése következtében alakultak ki. Ilyen tavak viszonylag jelentős területen találhatóak Zala megyében a Szévíz-patak és a Principális-csatorna mentén, valamint Veszprém megyében Mezőlak mellett.

A kivett (csatorna) területek és egyéb vízfolyások szintén nem szerepelnek itt, hiszen ezek nem tekinthetők nyílt vizes területeknek, illetve sok esetben nincs is bennük víz.

A Balaton helyzete sajátos, mivel időszakos Ramsari Terület október 15. és április 15. között. A tó területéből országos védettnek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részeként védetté nyilvánított helyrajzi számokat tüntettük fel.

Védett halastavak

No.	Védett halastavak	Kiterjedése (ha)	Kezelési terv (+/-)
1	Sárosfői Halastavak (Nemeshany) (országos jelentőségű természetvédelmi terület)	40	-
2	Tőreki Halastavak (Siófok) (helyi jelentőségű természetvédelmi terület)	38	-
Összesen:		78	

A Kis-Balaton, mint speciális víztér:

Az ún. I-es tározón a Balatoni Halászati Rt. rendelkezik halászati joggal (a kazettán illetve a Zalavár-Zalaszabari közút és a Radai-malomárok torkolata közötti vízterületen). A következő mennyiségű halat fogták 2004. 10. 01. - 2005. 10. 31. közötti időszakban (kg):

Hónap	Ponty	Amur	Busa	Süllő	Harcsa	Csuka	Balin	Keszeg	Kárász	Összes
október	386	0	12	75	34	16	93	3849	1788	6253
november	867	81	65	45	16	4	72	3037	2714	6901
december	155	36	80	88	39	10	10	1863	1082	3361
január	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
február	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
március	0	0	0	0	10	5	0	1088	262	1365
április	0	31	41	0	14	320	0	5868	6535	12809
május	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
június	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
július	48	13	25	65	48	8	23	3098	276	3604
augusztus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
szeptember	38	32	0	83	11	11	27	8816	30	9048
										43.341

A Kis-Balaton, ún. Ingói-elárasztás területen az Aranyponty Halászati Rt. munkatársai szelektív halászatot folytattak az ezüstkárász (*Carassius auratus*) halfaj állományának csökkentése céljából, az éves eredményük közel 750 kg kifogása volt. 2005. április 25-én az Aranyponty Rt.-től kaptunk 50.000 db csuka ivadékokat, amit az Ingón a megfelelő élőhelyekre telepítettünk.

6. Jogi tevékenység

6.1. A BINPI ügyiratforgalma

	Ügyiratok száma
Főszámon iktatott	6.309
Gyűjtőn	2.041
Alszámon iktatott	8.031
Összesen:	16.381

2005. január 1-vel a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi, tájvédelmi hatósági, szakhatósági jogköre megszűnt. Ezen hatásköröket január 1-től az újonnan létrejött Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek (Felügyelőség), az ún. „egységes zöldhatóságok” gyakorolják. A BINPI működési területe 4 Felügyelőség (Dél-dunántúli, Észak-dunántúli, Közép-dunántúli és Nyugat-dunántúli Felügyelőség) illetékességi területét érinti. A nemzeti park igazgatóságok jogállását, alapfeladatait az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság és a környezetvédelmi és vízügyi miniszter irányítása alá tartozó területi szervek feladat- és hatásköréről szóló 341/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet határozta meg.

Átszervezéskor Igazgatóságunk a Felügyelőségek munkájához átadta a közérdekű adatbázisokat, és az ügyfelek értesítése mellett rendelkezésre bocsátotta (átvette) a folyamatban lévő ügyek iratanyagait is. Átadásra került további 5 év lezárt irattári anyaga is.

Az Igazgatóság hatósági munkában való közreműködését az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. tv. (Áe.), valamint a feladat-és hatáskört meghatározó 341/2004. (XII. 22.) Kormány rendelet adta keretek között a négy érintett Felügyelőség és Igazgatóságunk együttműködési megállapodásban rendezte.

A 2005. év során az érintett Felügyelőségek változó módon és mértékben igényelték Igazgatóságunk szakértői közreműködését, illetőleg szakmai állásfoglalását.

A 2005. november 1-én hatályba lépett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) a hatósági eljárásban alapvető változásokat hozott. Tekintettel arra, hogy a nemzeti park igazgatóságok továbbra is résztvevői a hatósági eljárásoknak, a törvény alkalmazására Igazgatóságunknak is fel kellett készülni. Különösen igaz ez például a szakértői közreműködésre.

Figyelemmel a jelen beszámoló elkészítésekor már hatályos 276/2005. (XII. 20.) Kormány rendelet rendelkezéseire, valamint a Ket. szabályaira, indokolt a Felügyelőségek és Igazgatóságunk között létrejött együttműködés felülvizsgálata, szükség esetén megfelelő egyeztetések lebonyolítása.

6.2. Szabálysértés

<i>Szabálysértési ügyek száma</i>	<i>Kiszabott pénzbírság</i>	<i>Befizetett / végrehajtott bírság</i>	<i>Végrehajtott összeg</i>
a) folyamatban lévő ügy 31	-	-	-
- bírósági szakban (1)			
b) befejezett ügy 116	425.000-Ft.	295.000-Ft.	130.000-Ft.
Összesen: 147	425.000-Ft.	295.000-Ft.	130.000-Ft.

A szabálysértési eljárások száma az elmúlt évekhez hasonlóan emelkedő tendenciát mutat. Gyakran alkalmazunk figyelmeztetést, illetőleg kisebb súlyú szabálysértéseknél - ha az elkövető szabálysértési előélettel nem rendelkezik - első esetben alacsonyabb összegű, 5.000 – 10.000-Ft. bírságot szabunk ki.

A bírságok befizetése, illetőleg behajtása továbbra is kritikus pont. A végrehajtási eljárás sok esetben eléri, illetőleg meghaladja a szabálysértési eljárásra fordított időt és költséget.

Továbbra is gond, hogy elsősorban a kisebb településeken nincs lehetőség közmunka elrendelésére. A bírósági gyakorlat ugyanakkor az elzárásra történő átváltoztatásban egyáltalán nem egységes. Egyes bíróságok közmunka hiányában az elzárásra történő átváltoztatás iránti kérelmet jóváhagyják, míg más bíróságok elutasítják azt. Elutasítás esetén így a két éves elévülési időn belül akár többször is meg kell kísérelni a végrehajtást.

A helyszíni bírság lehetőségével a természetvédelmi örök a 2005. évben nem éltek, minden esetben a szabálysértési eljárás lefolytatását kezdeményezték.

Amennyiben a szabálysértési eljárás során felmerül másik szabálysértés, vagy a természetvédelmi bírság kiszabásának lehetősége, a keletkezett ügyiratot további ügyintézés céljából minden esetben továbbítottuk az illetékes hatósághoz. Az így továbbított ügyekről Igazgatóságunk visszajelzést még egy esetben sem kapott.

Az ügyészség 6 esetben kérte be a teljes szabálysértési ügyiratot, a vizsgálat minden esetben ügyészi intézkedés nélkül zárult le.

A fegyvertartási engedélyekhez a 2005. évben mindösszesen 550 megkeresés érkezett be a rendőrhatalóságtól, amely megkeresések kb. 2000 főt érintettek.

6.3. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	3	0	2
Egyéb büntető ügyek	1	0	1

Természetkárosítás ügyében háromszor tettünk feljelentést (fehér golya lelövése, off-road verseny, védett állat engedély nélküli kivitele). A rendőrség két esetben felfüggesztette az eljárást, egy esetben pedig az ügy még folyamatban van. Mint egyéb büntetőügy jelöltük a Lóczy-barlangban történt betörés kapcsán tett feljelentésünket. Az ügyben az eljárást a rendőrhatalóság szintén felfüggesztette.

6.4. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	5	2	0	3
Polgári perek, melyben kötelező a perbenállás	11	-	-	-
Munkaügyi perek	1	0	1	0
Büntető perek	0	0	0	0

Igazgatóságunk még az 1997. évben pert indított a PRO NATURA Kft-nek bérbe adott 157 db szürke marhára vonatkozó szerződés bontása érdekében. A bíróság a rendőrségi vizsgálat, illetőleg a büntetőügy jogerős lezárulásáig az ügyet felfüggesztette. 2005. decemberében kaptuk kézhez a II. fokú, jogerős ítéletet, így a peres ügy folytatása a 2006. évben várható.

Még 2004. évben indítottunk polgári pert a csopaki székházunk – jelenleg felszámolás alatt álló – fővállalkozója ellen kártérítés címén. A per jelenleg folyamatban van.

A 2005. évben vadütközés miatt két perben voltunk alperesek. Az egyik perben I. fokon pernyertesek lettünk, a második ügy az I. fokú bíróság előtt folyamatban van.

Igazgatóságunk még a 2003. évben egy adott ingatlannál gyakorolta elővásárlási jogát. A „vevő” Igazgatóságunk ellen szerződés semmisségének megállapítása iránt pert indított. A pert mind I. fokon, mind II. fokon megnyertük.

A 2005. évben - sajnos pervesztéssel - lezárult egy évek óta húzódó munkaügyi perünk. A jogerős ítéletnek megfelelően a pernyertes dolgozó visszahelyezésére irányuló kötelezésnek eleget tettünk.

A 2005. évben a Pp. alapján 11 esetben vonták Igazgatóságunkat alperesként perbe. Ezen ügyek többsége több éve folyamatban van, és általában magánszemélyek peres ügyei (szolgalmi jog bejegyzése, tulajdonjogi viták, vagyonmegosztás, stb.), mely perekben Igazgatóságunkat általában tőrésre kérik kötelezni. Ezen ügyekben minden esetben írásban nyilatkozunk a kereseti kérelemre.

7. Őrszolgálat

	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	18	5	23

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	47.840	20	150.000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4.050	0	9.500

A BINPI Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 23 fő, melyből egy fő GYED-en van. A 2004. évhez képest egy volt kollégánkkal bővült a létszám, aki 2005. májusától a Keszthelyi-hegységben lát el természetvédelmi őri feladatokat.

Az Őrszolgálat az alábbiak szerint alakult: a központban dolgozó őrszolgálat-vezető és őrszolgálatvezető-helyettes mellett a 21 területen dolgozó természetvédelmi őr 8 tájegységbe, ezeken belül 15 örkerületbe osztva végezte munkáját.

A tájegységek az alábbiak:

- Tihany Tájegység (2 örkerület)
- Badacsony - Káli-medence Tájegység (2 örkerület)
- Keszthelyi-hegység Tájegység (2 örkerület)
- Kis-Balaton Tájegység (2 örkerület)
- Magas-Bakony Tájegység (2 örkerület)
- Somló Tájegység (2 örkerület)
- Nyugat Zala Tájegység (1 örkerület)
- Észak Somogy Tájegység (2 örkerület)

A Természetvédelmi Őrszolgálat felépítése a Szolgálati Szabályzatban előírt hierarchiát követte: 1 fő őrszolgálat-vezető, 1 fő őrszolgálatvezető-helyettes, 7 fő tájegységvezető, 2 fő terület-felügyelő, 10 fő örkerület-vezető és 2 fő területőr. A tömbszerűen elhelyezkedő védett területek nehezítették az örkerületek kialakítását, melyek olykor hosszúkásak, megnövelve ezzel a természetvédelmi őr lakóhelye és örkerülete határa közötti távolságot. Az országos átlagnál több az egy természetvédelmi őrre jutó védett és nem védett területek aránya (4.050 ha/fő és 47.840 ha/fő), a folyamatosan bővülő feladatok továbbra is veszélyeztetik a minőségi munkavégzést.

Társhatóságaink többségével rendszeres, de legalább alkalmoszerű volt a kapcsolattartásunk. Együttműködési megállapodást kötöttünk az illetékes rendőri, katasztrófavédelmi, vám- és pénzügyőr, valamint határőr szervekkel. Kiemelendő a Balatoni Vízügyi Igazgatósággal kötött megállapodásunk. E szervhez kötődött a 2005. év kiemelkedő hatósági tevékenysége, a május 27-28. között sorra került Általános Balatoni Ellenőrzési Akció, amelyben 140 fő (44 természetvédelmi őr, öt NPI-ből) vett részt. A légirendészettel történt kapcsolatfelvételünk eredményeként született megállapodások nagyságrenddel csökkentették az engedély nélküli sárkányrepüléseket, siklóernyőzéseket a fokozottan védett Csobánc- és Somló tetőn. A 2001. évben kötöttünk Együttműködési Megállapodást a két megyei Vadászati Hatósággal, közös ellenőrzéseink rendszeresek.

Speciális feladatként több őrünk vett részt állatállományunk gondozásában, a saját kezelésű területeinken folyó munkák irányításában. Kiemelt feladat a csoportkísérés, védett értékeink bemutatásában aktív részvétel.

A három saját kezelésű vadgazdálkodási egységünkben (összesen csaknem 18.000 ha) hét természetvédelmi őr látott el egyben hivatásos vadászati teendőket is. A területekre előírt vadgazdálkodási éves terv csaknem 300 nagyvad elejtésére kötelezett bennünket a vadállomány megfelelő szintre történő létszám apasztása érdekében.

Az állomány szakképzettsége megfelelő, 18 fő szakirányú felsőfokú, 5 fő szakirányú középfokú végzettségű. Hiányosság a nem megfelelő nyelvtudás, e téren sajnos nem léptünk előre.

Az Őrszolgálat tagjai rendelkeznek a jogszabályban előírt egyenruházati viseletelemekkel, melyet rendszeresen vezetnek az előírt ruhakönyvben, a társasági egyenruha beszerzése jövő évi feladat. Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal, önvédelmi gáz sprayvel. A 23 természetvédelmi őrből 17 főnek van szolgálati önvédelmi maroklőfegyvere. Részükre évi egyszeri lögyakorlatot tartottunk. Ennek ellenére továbbra sem célunk a szolgálati önvédelmi maroklőfegyver rendszeres viselete, hiszen őrünk többségének - különösen a nyári időszakban - napi feladatai közé tartozik kiemelt bemutatóhelyeink és egyéb fontos turista útvonalaink ellenőrzése, csoportkísérés, ahol elsősorban tájékoztatással segítik a természetkedvelőket, a hatósági szerep ezen feladatok ellátásakor háttérbe szorul. A szolgálati fegyverek állapotát, tárolását folyamatosan ellenőriztük. 13 fő szolgálati gépjárművel látja el feladatát, két fő munkáját segíti motorkerékpár. A mindenki számára megállapított kilométerkeret nagysága 800 és 2.500 km között változik. A szolgálati gépjárművek folyamatos cseréje, illetve egy-két darabos fejlesztése szükséges.

A 2005. év végén sikerült az Őrszolgálat eszközállományát fejleszteni központi beszerzések, illetve eszközátadások révén: 6 db notebook, 5 db keresőtávcső, 3 db állványos távcső, 4 db GPS készülék érkezett hozzánk. A GPS készülékek számát a jövőben még gyarapítani szükséges.

8. Költségvetés és vagyon

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, az átvett pénzeszközök és a saját bevételek biztosítanak forrást. A szükséges kiadások mértéke évről-évre növekszik, egyrészt az inflációs hatások, másrészt a folyamatos beruházások indukálta növekvő működési ráfordítások miatt. Igazgatóságunk kiegyensúlyozott gazdálkodását komoly erőfeszítések árán sikerült fenntartanunk a 2005. évben. Pénzügyi helyzetünk továbbra is stabil maradt, azonban a dologi kiadások alultervezése és az utófinanszírozásos pályázatok miatt az év során voltak olyan időszakok, amikor a likviditásmenedzsmentre – a likviditás folyamatos fenntartása érdekében - komoly figyelmet kellett fordítanunk.

Gazdálkodásunkat jelentősen nehezítette, hogy 3,1 MFt tartalékot, ill. a fejezet által meghatározott 4,9 MFt maradványt kellett képeznünk, így a felhasználható eredeti dologi előirányzat összege 114,7 MFt volt, amely mintegy 14 MFt-tal volt kevesebb a 2004. évinél.

A dologi kiadások növekedéséhez nagyban hozzájárult, hogy a saját bevételek utáni költségvetési befizetési kötelezettség 5 %-ról 15 %-ra, vagyis háromszorosára nőtt, 2005. évi összege meghaladta a 22 MFt-ot. Pozitívum, hogy a saját bevételi előirányzatot az előző évekhez hasonlóan tavaly is sikerült túlteljesítenünk, azonban a többletbevételt teljes egészében felemésztettük.

A források szűkössége miatt és az EU csatlakozás kapcsán a jövőben is célunk, hogy feladataink ellátásához, újabb beruházások megvalósításához pályázati lehetőségekből teremtsünk pótlólagos finanszírozási forrásokat. A pályázati finanszírozás azonban két nehézséget állít Igazgatóságunk elé: egyrészt meg kell oldani az önrész előteremtését, másrészt az utófinanszírozás miatt a bevételek a kiadásokat követően jelentkeznek, ami likviditási hiányt eredményez.

8.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatás	230915
	Járulék	71755
	Dologi	210539
	Egyéb	42763
	<i>Működési kiadások összesen</i>	555972
Felhalmozási kiadások	Intézményi beruházás	238051
	Felújítás	6088
	Egyéb felhalmozási kiadás	0
	Egyéb központi beruházás	0
	<i>Felhalmozási kiadások összesen</i>	244139
Kölcsönök nyújtása		0
Kiadások összesen		800111

Az Igazgatóság kiadásai 2005-ben 800.111 eFt-ot tettek ki, mely 341.585 eFt-tal (29,92%) kevesebb, mint a 2004. évi adat (1.141.696 eFt).

A működési kiadások összesítve 19.912 eFt-tal nőttek 2004-hez képest. A személyi kiadások csökkentek, melynek alapvető oka a 2005. január 1-i létszámcsökkentés. Ennek megfelelően csökkentek a járulékok is. A dologi kiadások csak 1.199 eFt-tal, ellenben az egyéb kategóriát képező működési kiadások 24.507 eFt-tal (134%-kal) növekedtek.

A dologi kiadások növekedése betudható annak, hogy Igazgatóságunk új helyre (Csopakra) költözött, melynek következtében jelentősen nőttek az üzemeltetési kiadások. Kis mértékben növekedtek az épület fenntartási költségei is, és a székhelyváltás miatt több kis értékű tárgyi eszközt is kellett vásárolnunk.

Az egyéb kategória növekedése két tényezőnek köszönhető: egyrészt 2005-ben megnőtt a saját bevételek után befizetendő összeg százalékos mértéke 5 %-ról 15 %-ra, és mivel az Igazgatóság 2005-ben egy új turisztikai bevételi forráshoz jutott a tapolcai Tavasbarlanggal, így nagymértékben nőtt a befizetendő összeg nagysága is (2004-ben 3.009 eFt, 2005-ben 22.874 eFt volt). Másrészt a Magyar Államkincstár az általa bonyolított pénzforgalom után bankköltséget számított fel, amely Igazgatóságunknál 1 MFt-os plusz kiadást eredményezett.

A felhalmozási kiadások 361.497eFt-al csökkentek. Ennek okai: központi beruházásunk a 2005. évben egyáltalán nem volt, továbbá a nagyobb beruházásaink, mint a csopaki székház és Park Villa, a zalaszántói Kotsy-malom kiadásainak nagy része még 2004-re tehetőek. Idén beruházásként jellemzően ezek befejezésével valamint a csopaki székház és Park Villa berendezésével kapcsolatos vásárlások realizálódtak. Továbbá az év végén még vásároltunk egy traktort is (8.250 eFt).

Mindezek mellett a 2005. év felújítási kiadásaink 36%-kal (3.436 eFt-tal) csökkentek a 2004. évihez képest.

8.2. Bevételek

		Teljesítés (eFt)
Bevételek	Működési	186415
	Felhalmozási	54197
	Kölcsönök visszatérülése	0
	Bevételek összesen	240612
Átvett pénzeszközök	Működési	71254
	Felhalmozási	120063
	Átvett pénzeszköz. összesen	191317
Költségvetési támogatás	Működési	306543
	Felhalmozási	64711
	Támogatás összesen	371254
Bevételek összesen:		803183

Igazgatóságunk összes bevétele a 2005. évben 803.183 eFt-ot tett ki, amely 213.032 eFt-tal (21 %) maradt el a 2004. évitől. Az összes bevételen belül a 7.2. táblázat szerinti „bevételek” (240.612 eFt) és „átvett pénzeszközök” (191.317 eFt) 2004-hez képest (617.177 eFt) 30 %-kal csökkentek. A csökkenés egyrészt arra vezethető vissza, hogy Igazgatóságunk 2005. évi felhalmozási célú pénzeszköz átvételei 120.063 eFt-ot tettek ki, ami a 2004. évinél 306.913 eFt-tal kevesebb. Ennek oka az, hogy Igazgatóságunk csopaki székhelyén megépült központi épületek aktiválása a 2005. évben, annak finanszírozására már a 2004. évben került sor.

Mindemellett pozitív eredménnyel zárta a 2005. évet Igazgatóságunk saját bevételei tekintetében. Ahogy az intézményi működési saját bevételeink 49.834 eFt-tal, úgy a felhalmozási saját bevételeink 1.947 eFt-tal haladták meg a 2004. évit (felhalmozási bevételeink döntő részét a 2004. évi maradvány tette ki). Saját bevételeink elsősorban bemutatóhelyi tevékenységünkől (91.862 eFt), földterületeink haszonbérbe adásából (29.826 eFt) és állatértékesítésből (6.960 eFt) származtak.

A működési célú pénzeszköz átvételek összességükön 71.254 eFt-tal járultak hozzá kiadásaink finanszírozásához. Ez az összeg 17.634 e Ft-tal magasabb a 2004. évinél. A költségvetési támogatás összege a 2005. évben a 2004. évihez képest 6,9 %-kal, 27.784 eFt-tal csökkent. A működési költségvetési támogatás 23.817 eFt-tal, 7,2 %-kal mérséklődött, míg a felhalmozási célú költségvetési támogatás 3.967 e Ft-tal, 5,8 %-kal csökkent.

8.3. Vagyon

8.3.1. Befektetett eszközök

		Bruttó érték (eFt)	Értékcsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)
Vagyoni értékű jogok		1096	205	891
Szellemi termékek		10632	9701	931
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>földterület</i>	1182914	0	1182914
	<i>telek</i>	86617	0	86617
	<i>épület</i>	755855	43185	712670
	<i>építmény</i>	165021	18189	146832
	<i>erdő</i>	0	0	0
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>ügyviteli és számítástechnikai eszközök</i>	58768	39315	19453
	<i>egyéb gép, berendezés</i>	156541	70941	85600
	<i>képzőművészeti alkotások</i>	3190	0	3190
Járművek		142361	95236	47125
Tenyészállatok		22247	7419	14828
Beruházások, felújítások		0	0	0
Tartósan adott kölcsönök		21288	0	21288
Összesen		2606530	284191	2322339

A vagyon tekintetében az Igazgatóság folyamatosan növekvő eszközállománnyal rendelkezik, nettó 2,3 Mrd Ft nagyságrendű állami vagyon kezelőjeként gazdálkodik.

A 7.3.1. táblázat a befektetett eszközök 2005. december 31-i állományát tartalmazza eszközcsoportonkénti bontásban.

A befektetett eszközökön belül meghatározó az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állománya, amely a befektetett eszközök 91,6 %-át teszi ki. Az ingatlanok állománya a 2005. évben 582 MFt-tal bővült. Jelentősebb beruházásainkat a 7.1. és 7.4. pontokban mutattuk be.

A gépek, berendezések állományának nettó értéke 3.304 eFt-tal, járműállományunk 10.571 eFt-tal nőtt, melyek részletesen a 7.5. pont alatt kerülnek bemutatásra.

Tenyészállat állományunk a 2005. évben számottevően nem változott a 2004. évihez képest. Folyamatban levő beruházásunk, felújításunk a 2005. év végén nem volt, mivel a 2003-2004-ben kezdődött beruházásaink a múlt év során aktiválásra (üzembe helyezésre) kerültek.

A tartósan adott kölcsönök között az idegen helyen tárolt tenyész és növendék állatok átsorolásából adódó követelés, valamint a dolgozóknak nyújtott lakáscélú munkáltatói kölcsönök állománya került kimutatásra.

8.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Vásárolt anyagok	668
Áruk, készletek	18259
Saját termelésű készletek	26461
Követelések	10477
Pénztárak és betétkönyvek	349
Elszámolási számlák	31707
Idegen pénzeszközök	1806
Függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások	0
Összesen	89727

A 7.3.2. táblázat a forgóeszközök 2005. december 31-i állományát tartalmazza eszközcsoportonkénti bontásban.

Az áruk, készletek az Igazgatóság oktatási, ismeretterjesztési és ökoturisztikai tevékenységéhez kapcsolódó készletek állományát mutatja. Értékük az elmúlt évben 3.178 eFt-tal csökkent, amely a hatékonyabb készletgazdálkodásnak köszönhető.

A saját termelésű készletek a növendék állatokat tartalmazzák, melyek értéke 5.024 eFt-tal nőtt a 2004. évhez viszonyítva, ami a szaporulat eredménye.

A követelések 2005. december végi állománya 7.378 eFt volt magasabb a 2004. évinél, amely nagy részben az év végén kiszámlázott ingatlan haszonbérleti díjak és állateladások ellenértékét tartalmazza.

A forgóeszközök állományában meghatározó az elszámolási számlák 31.707 eFt-os állománya, amely döntően a 2005. decemberében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési

Hivataltól utalt terület alapú támogatásból és az év során zárolt 4,9 MFt összegű maradványképzési kötelezettség visszarendezéséből származik.

Az idegen pénzeszközök állományaként az OTP-nél vezetett munkáltatói lakásépítési számla egyenlege került kimutatásra.

8.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	8	1
Szolgálati lakás	5	0
Állattartó épület	3	0
Egyéb állattartó építmény	2	0
Tanya	0	0
Panzió és konferenciaépület	1	1
Bemutatóhely	11	1

A 2005. év beruházásai sorában a legjelentősebb esemény a 2003. évben megindított építkezés befejezésével Csopakon a Nemzeti Park Igazgatóság új központi épületeinek májusi ünnepélyes átadása volt. A két épület felújításával megvalósult a működéshez szükséges irodákat tartalmazó esztétikus székház és a szakmai programokat kiszolgáló konferencia- és szállásépület (Park Villa). A székház az Igazgatóság központjában dolgozók számára a korábbi veszprémi munkahelyhez képest jóval kedvezőbb munkakörülményeket biztosít, valamint helyet ad a Zöld-Pont Iroda számára. A Park Villa berendezése (bútorok, egyéb eszközök) befejeződött, az épület rendeltetésszerű üzemeltetése megkezdődött. A fenti épületek műszaki átadás-átvételi eljárása lezajlott, a beruházás pénzügyi aktiválása megtörtént (központi épület 254.954 eFt, Park Villa 174.783 eFt). A garanciális munkák szervezése folyamatos, lezajlott a féléves garanciális bejárás, a végső lezárás 2006. márciusában történik. A kivitelező által adott bankgarancia felszabadítására ezt követően kerülhet sor. A kapcsolódó infrastrukturális beruházások (a székházhoz és a Park Villához tartozó járda, parkolók) megvalósítása nagyrészt megtörtént, illetve a pénzügyi lehetőségek függvényében 2006. évre húzódik át.

A Keszthelyi-hegységben új bemutatóhely átadásra került sor áprilisban Zalaszántón, ahol a svájci-magyar projekt keretében megvásárolt, volt Kotsy-malom helyreállításával bemutatóhely és iroda kialakítása valósult meg. A Kovácsi-hegyi tanösvény útvonalába illeszkedő épületben a Széchenyi-terv pályázati forrásából malomtörténeti kiállítás és természetvédelmi információs, oktatási bázis létesült. A telek kialakítása diákok foglalkoztatására, erdei iskola program fogadására alkalmas módon történt.

Igazgatóságunk korábbi dolgozóinak terve alapján, a Kékkúti Ásványvíz Rt. beruházásában, az Igazgatóság, Kővágóórs Önkormányzata és helyi vállalkozó összefogásával felújításra és júliusban átadásra került a Kővágóórsi Mosóház. Tájékoztató tábla és a mosóház kialakítása mutatja be a ma már egyedi tájértéket képviselő létesítmény egykori használatát.

Az Európa Diplomát elnyert területen, Tihanyban az ingatlan megosztásával, földhivatali bejegyzésével és a létesítendő látogatóközpont területének megszerzésével folytatódott a

létesítmény előkészítése. Ezzel lehetőség lesz a 2006. évben az épület megterveztetésére, az engedély megszerzésével pályázat készítésére.

A 2004. évben saját üzemeltetésbe került tapolcai Tavasbarlangban a múlt év során Igazgatóságunk folyamatosan kisebb belső átalakításokat végezett. A jelenlegi fogadó épület szerkezetében és funkcionálisan is jelentős átalakítást kíván. Az átalakításra terv készült, melynek építési engedélyezése jelenleg folyamatban van. A kérelem benyújtása a 2005. évi településrendezési tervi módosítás elfogadása után - a korábbi tervben szereplő akadály elhárulása után - vált lehetővé.

A salföldi Természetvédelmi Majorban a látogatók fogadására és kiállítások rendezésére szolgáló Racka-terem téliesítését végezte Igazgatóságunk, utólagos fűtési lehetőség - kemence - építésével. A majorban gyógynövény- és fűszerkert kialakítása van folyamatban.

A saját kezelésű majorok területén kisebb felújítások történtek: a Kornyitavi majorban kapuk építése, csapadékvíz elvezetés rendezése, Salföldön és Kápolnapusztán karámépítések, Salföldön festés, a porta épületben új berendezés beépítése. Hegyestű bemutatóhelyen a kilátóteraszokra felvezető lépcsők, korlátok kerültek felújításra.

8.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	70	7
Terepjáró	19	1
Személygépjármű	14	1
Motorkerékpár	4	0
Kerékpár	26	22
Vízijármű	12	6
Videokamera	5	0
Digitális fényképezőgép	17	1
Hagyományos fényképezőgép	17	0
Állványos távcső	12	3
Kézitávcső	64	8
Éjjellátó készülék	0	0
Számítógép	64	5
Mobiltelefon	68	6

Intézményi beruházási forrásból az év során több mezőgazdasági munkagépet és járművet vásároltunk (fűnyíró, motorfűrész, bozótirtó stb.). Meghatározó összeget egy MTZ traktor (8.250 eFt), egy szárzúzó (1.350 eFt), és hat db vízi jármű (1.293 eFt) jelentett.

Ezen eszközbeszerzések célja az volt, hogy a vagytonkezelési tevékenység hatékonyságát növeljük és az önköltségét csökkentjük oly módon, hogy a külső vállalkozókkal történő munkavégzést fokozatosan saját eszközparkkal és munkaerővel váltsuk ki.

Természetesen egyre bővülő területeink további mezőgazdasági eszközbeszerzéseket, valamint a meglévő eszközpark folyamatos felújítását, rendszeres karbantartását igénylik. A rendelkezésre álló felújítási keret (5,5 MFt) azonban csak töredéke az éves amortizációnak (66 MFt).

Járműállományunkban változást jelentett egy Mercedes-Benz Vito típusú használt személygépkocsi megvásárlása (2.395 eFt), melyre a dolgozók Csopakra való munkába járásának megkönnyítése miatt volt szükség.

Az év során saját beruházási forrásból vásároltunk egy Ford Ranger típusú terepjárót (4.649 eFt), amely a Természetmegőrzési Osztály dolgozóinak munkáját segíti.

Egyéb gép, berendezés vásárlásaink egyrészt a szakmai - természetvédelmi, oktatási, vagyonkezelési - másrészt a napi ügyviteli munkák során használt eszközök beszerzésére irányultak.

9. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok

9.1. Turisztikai infrastruktúra

Oktatóközpont – szállás

Név	Cím	Férőhely	Állapot rövid leírása	Vendég-éjszaka
Erdők Háza	Bakonybél Szent Gellért tér 9.	18	Turistaszállás (konyha, tusoló)	1038
Erdőismereti Oktatóbázis	Bakonybél Szent Gellért tér 9.	31	Kulcsosház, melegítő konyha, erdei iskolások számára	1820
Tihany Kutatóház	Tihany	6	Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére	424
Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház	Fenekpuszta	12	Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére	326
Diás-sziget	Fenekpuszta	7	Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére	50
Park Villa	Csopak Kossuth u. 16.	31	Konferenciaterem és szálláshely	154

Az Igazgatóság turisztikai hasznosítási koncepciója meghatározza a turisztikai tevékenység hosszú távú stratégiáját, jövőképét. A BINPI turisztikai bemutatóhelyei a Balatonhoz látogató belföldi és külföldi vendégek számára gyakori kirándulási célpontok. A nemzeti park bemutatóhelyei beépültek a balatoni turisztikai kínálatba, a régióban egyre több utazási iroda propagálja a nemzeti parkot kiegészítő programként.

Az Igazgatóság kiejánlja oktatási programját az iskoláknak, ezzel hatékonyabbá és sokszínűvé téve a környezeti nevelői munkát. A Parkba szervezeten érkező ifjúsági csoportok számára biztosítjuk a megfelelő színvonalú oktatási környezetet, mind a felszerelt oktató helyiségek, mind pedig a szabadtéren és a bemutatóhelyeken alkalmazott bemutató módszerek, eszközök által. Az előadásokat, foglalkozásokat megfelelően képzett, elhivatott szakemberek tartják. A helyi vállalkozókkal, intézményekkel való együttműködés révén biztosított a helyszíni programok során az elszállásolás és az étkeztetés is.

Általános cél: Elsősorban a nemzeti park területén található természeti és kulturális értékek bemutatása, ennek során természetbarát szemlélet kialakítása. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park területére milliós nagyságrendű látogató érkezik. Ennek egy részét iskoláskorú csoport teszi ki. Az Igazgatóság oktatási tevékenységét elsősorban az általános iskolásokra lehet a legnagyobb hatékonysággal építeni.

A Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázisa és Kismesterségek Házában (2002. indító év) a 2003. évben 31-fős szálláshelyet alakított ki, így komplexen (szállás és program) szolgálja az erdei iskola ügyét. A 2005-ben az oktatóközpont 400 fő erdei iskolást fogadott és összesen 1.820 szálláséjszakát értékesített. A tanév során erdei iskolaként fogadta az ország minden részéről az idelátogató diákokat. A napi programok során a gyerekek megismerkedtek a Bakony élővilágával, földtörténetével, kultúrtörténetével és a térséghez kötődő kismesterségekkel is. A 6-10 és 10-16 éves korosztályok számára kidolgozott erdei iskolás programunk a 2005-2008. évek között minősített erdei iskolás szolgáltatás címet kapott, és az ezt igazoló „harkály embléma” viselésére jogosult.

A Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság egyéb oktatással kapcsolatos tevékenysége:

- Jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények, vetélkedők szervezése.

- Erdei iskolák szervezése és működtetése.
- Környezeti neveléssel kapcsolatos akkreditált tanártovábbképzés szervezése.
- Ismeretterjesztő, a Nemzeti Parkunkat bemutató előadások tartása (évi 100-150 alkalommal).
- Szakdolgozók diplomamunkájához segítségnyújtás (évi 30 fő).
- Nyári és szakmai gyakorlatosok (egyetemi diákok) fogadása, gyakorlatuk biztosítása (évi 36 fő).
- Nyári kézműves és természetismereti tábort tartottunk 8-14 éves korú gyerekek részére (Bakonybélben az Erdőismereti Oktatóbázison).
- Részvétel megyei programokban (Veszprém Megyei Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett „Egy nap a biztonságért, egy nap az iskolában” elnevezésű éves akcióban).

Múzeum – kiállítás

Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája	Látogathatóság
Lóczy-barlang	Balatonfüred, Öreghegyi út	20 fő	Fokozottan védett idegenforgalmi barlang. Középső-triász korú mészkőrétegeket, útszerű oldásokat mutat be.	Máj. 1.- Szept. 30. 10.00-17.00, hétfő szünnap
Hegyes-tűi Geológiai Bemutatóhely	Monoszló	100-150 fő	A Balaton-felvidék egykori vulkáni tevékenységét reprezentáló geológiai bemutatóhely. A múzeum a térség geológiai felépítését, jellemző kőzeteit, a kőbányászatot mutatja be.	Ápr. 15. – Okt. 31.
Hazai ősi háziállatfajtákat bemutató major	Salföld	500-1000 fő	Hagyományos magyar háziállatokat, mezőgazdasági eszközöket bemutató major. 100 év a Balaton-felvidéken c. fotókiállítás.	egész évben
Tájház	Vörs	20 fő	A népi építészet hagyományait őrző nádfedeles talpasház, tisztaszobával, füstös konyhával, népi eszközökkel.	Máj. 1. - Szept. 30.
Bivalyrezervátum	Kápolnapuszta	1000-1500 fő	Bivaly bemutatása (a múzeum és a tanösvény építése befejeződött).	egész évben
Fekete István Emlékhely	Diás-sziget	25 fő	Fekete István könyveit, életéhez fűződő tárgyakat bemutató szoba. „Matula kunyhó”.	kedd, csütörtök 10.00 órakor indulás a Vönöczky Schenk Jakab Kutatóháztól
Bakonyi Erdők háza	Bakonybél	45 fő	A Magas-Bakony természeti értékeit, kőzeteit, élővilágát és az erdészek, vadászok munkáját, a hagyományos famessterséget mutatja be a múzeum.	Márc.15. - Ápr.30 és Okt. 1. - Nov. 30. 10.00-15.00 Máj. 1. - Szept. 30. 9.00-17.00
Arborétum	Zirc	1000-1500 fő	Hazai növénygyűjteményeink közül kiemelkedő.	Márc.15. - Ápr. 30. és Okt.1. - Nov. 30. 9.00-16.00, Máj. 1. - Aug. 31. 9.00-18.00, Szept. 1. - Szept. 30. 9.00-17.00

Tavasbarlang	Tapolca	45	Fokozottan védett idegenforgalmi barlang. A szarmata mészkőben alakult ki. A Malom-tó felduzzasztásával csónakázóhatóvá vált.	Márc. 15. - Máj.31 és Szept. 1. - Nov. 15.: 10.00-17.00. Jún. 1. - Aug. 31.: 10.00-18.00 Hétfő szünnap
Kotsy-malom	Zalaszántó	25-30 fő	Helyreállított egykori vízimalom	Márc.15.-okt.15. 10.00-17.00 Hétő szünnap

A Nemzeti Park bemutatóhelyei „mozaikosan” helyezkednek el. Az Igazgatóságnak jelenleg nincsen önálló látogatóközpontja, így a bemutatóhelyek próbálják részben ezt a feladatot is ellátni.

Tanösvény

Név	Helye	Hossza (km)	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány (-/+)
Lóczy gejzír-ösvény	Tihanyi-félsziget	18	geológiai; táblás, önmagába nem visszatérő	BINPI	-
Boroszlán tanösvény	Bakonybél, Odvaskő	2 és 7	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BINPI	+ (A/5 24 oldal, magyar)
Geológiai-botanikai tanösvény	Badacsony-hegy	4	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BINPI	+ (A/5 32 oldal, magyar, német)
Geológiai-botanikai sétaút	Kovácsi-hegy, Zalaszántó	6	komplex; táblás, önmagába visszatérő	Önkormányzat	-
Bazaltorgonák tanösvény	Szent György-hegy, Raposka	4	táblás; önmagába nem visszatérő	BINPI	-
Búbos vöcsök tanösvény	Kányavári-sziget, Balatonmagyaród	3	zoológiai; táblás, önmagába visszatérő	BINPI	-
Kitaibel tanösvény	Somló-hegy	3	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BINPI	+ (A/5 24 oldal, magyar)
Koloska-völgy	Balatonfüred	3	Önmagába visszatérő táblás - erdészeti	BINPI	-
Pele Apó ösvénye	Balatongyörök - Balatonederics	10	Természetismereti. táblás	BINPI	+ (A/5 24 oldal)
Kamon-kő	Szigliget	6	Önmagába visszatérő, természetismereti és kultúrtörténeti táblás	BINPI, Önkormányzat	+ (A/5 angol, magyar nyelvű szórólap)

A bemutatóhelyek és tanösvények a Széchenyi turisztikai beruházás, valamint civil szervezetekkel történt együttműködés keretében kerültek fejlesztésre és kialakításra.

9.2. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.)
1	Magas-bakonyi TK Boroszlán tanösvény füzet	1994	896
2	Képeslapok	1996	33.521
3	Káli-medence leporelló (M,A,N)	1998	7.113
4	Káli-medence falvas leporelló – 9 falu (M,A,N)	1998	6.187
5	Káli-medence Részletes Útikalauz (M,A,N)	1998	2.342
6	Badacsony tanösvény füzet (M, A)	1998	1.392
7	BINPI tájékoztató füzet (M,A)	1999	5.085
8	BfNP térkép (M, A, N)	2000	384
9	A Pécselyi-medence és környéke c. könyv (M)	2000	619
10	A Kis-Balaton térsége c. könyv (M)	2001	1.070
11	Somló, Kítaibel tanösvény füzet (M)	2002	417
12	Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum leporelló (M, A, N)	2002	6.725
13	Hegyestű geológiai bemutatóhely leporelló (M, A, N)	2002	3.454
14	A Tihanyi-félsziget c. könyv (M)	2002	1.850
15	„Egy varázslatos világ” plakát	2002	28
16	Geológiai kirándulások 1.: A Balaton-felvidék (M)	2002	2.086
17	A Tapolcai-medence és tanúhegyei c. könyv (M)	2003	2.086
18	Zirc, Arborétum (TKM füzet) (M)	2003	555
19	Kankalin füzet feladatlapok gyerekeknek (M)	2004	493
20	Keszthelyi-hegység Pele tanösvény (M)	2004	2.580
21	BfNP falinaptár 2006.	2005	20
22	A Káli-medence természeti értékei c. könyv (M)	2005	1.850
	Nyelv: magyar - M, német - N, angol - A		

A kiadványok Széchenyi turisztikai beruházás, OM-KVVM-MEH-GKM-FYISM támogatással, valamint szponzorok segítségével készültek. Az utánnyomás részben az eladott kiadványok árának visszaforgatásával történik.

2005. év új kiadványai: 2005. évi turisztikai szóróanyag, két leporelló a Kis-Balaton ökoturisztikai kínálatáról, és a Park Villáról, a „Káli-medence természeti értékei” c. sorozatkönyv és a 2005. évi BfNP falinaptár.

A kiadványokat a BINPI bemutatóhelyein, valamint bizományosi szerződések formájában a Bakonyi Természettudományi Múzeumnál, TOURINFORM irodáknál, utazási irodáknál, a KvVM Közönségszolgálat Zöld Boltjában árusítják.

9.3. Látogatottság

	Látogatók száma a 2005. évben
Saját oktatási központ	740 fő
Szakvezetési túra <i>385 csoport</i>	16.000 fő
Látogató Központ	- fő
Múzeum/kiállítás	246.273 fő
Nyílt/jeles nap, rendezvény	6.800 fő
Más szolgáltatók szervezésében (becsült adat)	150.000-200.000 fő

Az Igazgatóság szolgáltatásai:

- Szakvezetés: Nemzeti Parkunk nyitott a látogatók számára, egy terület kivételével: a Kis-Balaton fokozottan védett terület, ahova csak külön engedéllyel és az Igazgatóság

által biztosított szakvezetővel lehet belépni. A park további területeinek alaposabb, igényesebb megismeréséhez kérésre szakvezetést biztosítunk.

- Szálláshelyek: Csak előzetes bejelentésre vehető igénybe.
- Kerékpár kölcsönzése: Salföldön a majorban 18 db, Csupakon 22 db kerékpár (utóbbiak 2005. évi beszerzések).

Állandó programok:

- április 22. Föld Napja – Nyílt túra a keszthelyi-hegységben
- március 22. Víz világnapja a Kotsy vízimalomban
- május 10. Madarak és Fák Napja – Zirci Arborétumban
- május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja – Salföld Természetvédelmi Major: A major életének megismerése, Pyhä-Luosto Nemzeti Park bemutatkozása.
- július 16-17. Terelő pásztorkutya bemutató Salföld majorbanú
- július-augusztus fordulója a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság programjai a Művészetek Völgye rendezvényen.
- szeptember 17-18. Kulturális Örökség Napjai – nyílt túrák
- szeptember 17. „Hagyományörzés –Természetvédelem” – Balaton-felvidéki Nemzeti Park megalakításának emléknapja: Salföld Természetvédelmi Major
- szeptember 26. A turizmus világnapja - Nyílt Nap Kápolnapuszta Bivalyrezervátumban.
- Október 9. Gyaloglás világnapja – Nyílt Túra a Káli-medencében

Ezen felül tavasszal, nyáron és ősszel nyílt túra a Tihanyi-félsziget természeti értékei megismertetésére és családi délután a Belső-tó partján a Családi Szabadidő Parkban.

Évente két alkalommal az „Öreg fától az öreg fáig” nyílt túra keretén belül értékes erdővegetációk megismerésének lehetősége.

9.4. Társadalmi kapcsolatok

		Megjelenés/részvétel száma a 2004 . évben	
		Írott	Elektronikus
Kiállítás, vásár		5	
Média	<i>helyi</i>	43	26
	<i>regionális</i>	19	12
	<i>országos</i>	53	8
Egyéb		38	
Honlap címe		www.BINPI.hu	

Az Igazgatóság arculatának kialakítása a Minisztérium által kiadott arculati kézikönyv szerint történt, ami a levélpapírt, névjegykártyát és a kiadványokat illeti.

Üzenet: Feladataink, céljaink, a Nemzeti Park, mint megőrzendő természeti és kulturális érték, ökoturisztikai célpont, valamint a környezeti nevelés bázisa

Csatorna: Média (sajtó, TV, rádió) kiállítások, konferenciák, előadások, általunk szervezett fórumok, belső képzés, szóróanyagok, kiadványok (a nemzeti park emblémájával), Internetes honlap (www.BINPI.hu), felügyelői egyenruha, látogatói viselkedési kódex, időszakosan megjelenő újság a Nemzeti Parkról, bemutatóhelyek, tanösvények.

Célcsoport: Helyi lakosok (konfliktuskezelés szempontjából is), látogatók, turisztikai intézmények, társhatóságok, kistérségi menedzserek, NGO-k, oktatási intézmények

Fontosabb események:

- Csopak székház átadása, zöld-pont iroda megnyitása.
- Zalaszántó Kotsy malom bemutatóhely átadása.
- Pele apó tanösvény átadása.
- Kamon-kő tanösvény átadása.
- Hegyestű bemutatóhelyen a sétaút felújításának átadása.
- Tapolcai-tavasbarlangban felújítási munkák, vizesblokk kialakítása.
- Tíz nemzeti park részvétele a Művészetek Völgyében. Fotókiállítás, előadások, nyílt túrák megtartása, ökoturisztikai információ nyújtása a Művészetek Völgye keretei között.
- Részvétel Hortobágyon a fogathajtó bajnokságon, a Levendula fesztiválon Balatoni Halak Napján, a Gyulaffy Napokon, a Sziget fesztiválon
- BFNP fotókiállítás a Hortobágyon és Fonyódon.
- Számos study-tour
- A minősített erdei iskola cím elnyerése 2008-ig a bakonybéli erdei iskola programunkra.

„Barátságos természetvédelem“, Zöld-Pont iroda

Az ország első zöld-pont irodájának megnyitása a csopaki székház avatóján május 5-én került sor. A zöld-pont irodában a szelektív hulladékgyűjtéssel, környezetvédelmi és természetvédelmi adatokkal, a nemzeti park ökoturisztikai kínálatával kapcsolatos ingyenes kiadványok, illetve az Agrármarketing Centrum és a Csalán Környezetvédelmi Egyesület tájékoztató anyagai, valamint a KvVM sajtóirodájának közleményei, pályázati lehetőségek, a napi sajtó hírei folyamatosan hozzáférhetők.

Részt vettünk a Zöld-Pont iroda koordinátorok továbbképzésén Siófokon november 4-5-én.

10. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

Társhatóságaink többségével rendszeres, de legalább alkalomszerű volt a kapcsolattartásunk. Együttműködési megállapodást kötöttünk az illetékes rendőri, katasztrófavédelmi, vám- és pénzügyőr, valamint határőr szervekkel. Kiemelendő a Balatoni Vízügyi Igazgatósággal kötött megállapodásunk, melynek eredményeként rendszeres közös ellenőrzéseket tartunk a Balaton északi partján az engedély nélküli víziállások létesítése, horgászat, mederfeltöltés, nádvágás stb. ügyében. A légirendészettel történt kapcsolatfelvételünk eredményeként született megállapodások nagyságrenddel csökkentették az engedély nélküli sárkányrepüléseket, siklóernyőzéseket.

Együttműködési megállapodást kötöttünk a Veszprém- és a Zala Megyei Vadászkamarákkal.

Megújítottuk az együttműködési megállapodást a Veszprém Megyei Rendőrkapitánysággal.

Folyamatos kapcsolattartás az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, turisztikai szervekkel. Igazgatóságunk a 2005. évben két találkozót szervezett a működési területén található, az Igazgatósággal kapcsolatban lévő „zöld” civil szervezetek számára. Az első találkozóra 2005. május 30-án került sor. Megbeszéltek témák: az új csopaki székház bemutatása; tájékoztatás a nemzeti park igazgatóságok 2005. január 1. utáni feladatairól; BINPI 2005. évi fontosabb programjai; civil szervezetek által felvetettek megtárgyalása. A második találkozóra 2005. november 22-én került sor. Megbeszéltek témák: a 2005. év eseményei, eredményei; a „barátságos természetvédelem” fogalom körében végzett bemutatói és oktatási tevékenység bemutatás.

Együttműködési megállapodások a 2005. évben	
Bakony Erdő Rt., Badacsonytördemic, Nemesgulács, Badacsonytomaj önkormányzatok	Badacsony erdészeti, természeti, turisztikai céljainak koordinálása
Bakonybéli Szt Maurícius Monostor és az önkormányzat	Egymás bemutatóhelyeinek belépőjegy áraival kapcsolatos kölcsönös kedvezmény biztosítása
Hotelinfo Kft.	Balatonkártya elfogadása bemutatóhelyeinken
Bauxitkutató Természetjáró SE	Balaton-felvidék természeti értékeinek bemutatása
Közép Dúnántúli KTVF	Természetvédelmi jogkörökben együttműködés megvalósítása
Keszthely-Hévíz Kistérségi Fejlesztési és Többcélú Társulás	Kistérség fejlesztése
Zánkai Gyermekek és Ifjúsági KHT.	Egymás turisztikai és környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységének összehangolása
Gyulaffy László Hagyományörző Lovasbandérium-Csobánc Várért Alapítvány	Csobánc fejlesztése, értékeinek megőrzése
Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Kht.	Egymás tevékenységének összehangolása
Veszprém- és a Zala Megyei Vadászkamarák	Egymás tevékenységének összehangolása, segítése

11. Külföldi együttműködés

Kuti Csaba Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke megkereste Igazgatóságunkat a 2003. évben, hogy legyünk együttműködő partnerek az Európai Régiók Gyűlése Centurio elnevezésű programjában. Ebből alakult ki szorosabb kapcsolat a finn Pyhä-Luosto Nemzeti Park szakembereivel, akik 2005. május 24-én Salföldön, az Európai Nemzeti Parkok Napján mutatták be a Pyhä-Luosto Nemzeti Parkot. A további együttműködés lehetőségét vizsgáljuk (pl. közös pályázat geoparkok kialakítása témájában).

További kapcsolattartás:

- Francia Naturparkok szakemberei látogatása a nemzeti parkunkban.
- A román környezetvédelmi miniszterasszony látogatása a Káli-medencében.
- A Közép-Európai Egyetem hallgatói látogatása Tihanyban és Káli-medencében.
- Svéd diákok látogatása a Kis-Balatonon
- A montenegrói természetvédelmi hivatal dolgozóinak látogatása, szakmai konzultáció, különös tekintettel a vagyonkezelési és bemutatási tevékenységre.

12. Ellenőrzés

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1	BINPI igazgató	Belső ellenőr	Témavizsgálat, FEUVE rendszer kockázatelemzése szerint	Jegyzőkönyv készült. A vizsgálat nyomán Csopak székház ügye rendeződött
2	KvVM miniszter	KvVM Ellenőrzési Önálló Osztály	Témavizsgálat, Pro Natura Kft. bérleti szerződés vizsgálata	Javaslat készült az állatállománnyal kapcsolatos polgári peres eljárás folytatására.
3	BINPI	Munkavédelmi felügyelő	Munkavédelmi ellenőrzés, tűzvédelmi ellenőrzés	Rendben lezajlott, az oktatásról, ellenőrzésről jegyzőkönyv készült.
4	KvVM	MÁK	Előző évek Kövice pályázatainak lezárását elősegítő részvizsgálatok	Tételes jegyzőkönyvek készültek, a hiánypótlások után a pályázatok lezárásra kerültek.
5	ÁSZ	ÁSZ Veszprém megyei kirendeltsége	Kincstári vagyon kezelésének és nyilvántartásának ellenőrzése (U-16-14)	A jegyzőkönyv még nem készült el. A bérbe adott szürkemarhák helyes nyilvántartása megállapítva

A belső ellenőrzés a kialakított belső ellenőrzési terv szerint folyt, programot a külső, belső ellenőrzés végrehajtotta. A feladatot - vállalkozói szerződéssel – 2002. óta látja el Igazgatóságunknál egy okleveles könyvvizsgáló. A 2005. év során FEUVE rendszer kialakult rendszere megkezdte programszerű működését. Kockázatelemzéssel kiválasztásra kerültek a legfontosabb ellenőrzési témák és célok. 7 ilyen témát választott az igazgatóság, a gazdálkodás és kutatás témakörében és ezek számvitelre való hatásában. A témák vizsgálata során a kormányrendeletben szereplő formai adatgyűjtések és mappa kialakítások megtörténtek. Az ellenőrzési nyomvonal és a kockázatelemzés is elkészült. Az év elején elkészített ellenőrzési terv alapján, az év során tervszerűen folyt a belső ellenőrzések témavizsgálata a kockázatelemzés eredményei alapján. Az ellenőrzések megállapításait az Igazgatóság szabályzataiban, működésében és utasításaiban felhasználta.

A 2005. évben külső ellenőrző szervezet átfogó vizsgálatára és felügyeleti ellenőrzésre nem került sor. A részvizsgálatokon kisebb hiányosságok felszínre kerültek, elsősorban a nyilvántartás kapcsán, de ezeket Igazgatóságunk, folyamatosan kijavította. A gazdasági szervezetünk a munkafolyamatba épített számviteli ellenőrzést folyamatosan végezte. A felmerült kisebb felfedett pontatlan tételek könyvelése és elszámolása kijavításra került. A 2005. év végén ÁFA önrevízióra került sor, melynek eredményeként a 2006 évben ÁFA visszatérítésre számíthat Igazgatóságunk.

13. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Védett természeti terület hálózat kialakításának folytatása

- Kerka- és Mura-menti TK-k védetté nyilvánítás lezárása.
- A Hévízi-tó TT tervezett bővítés lezárása.

Kezelési tervek, természetvédelmi tervek kidolgozása

- A 3 db Somogy megyei természetvédelmi terület (Nagyberek Fehérvíz, Látrányi-puszta, Somogyvári Kupavár-hegy) természetvédelmi kezelési tervének jogszabály előkészítő tárgyalásainak, egyeztetéseinek befejezése, a terv felterjesztése.
- BfNP II. ütem védetté nyilvánításához szükséges egyeztetések, felterjesztések megtétele.

Vagyonkezelői jog megszerzése, földterületek ingatlan-nyilvántartási rendezése

- A BINPI működési területén nyíló barlangok 2005. évben megkezdődött vagyonkezelői kijelölés folytatása, folyamatos egyeztetés a barlangnyilvántartást koordináló Minisztériummal és a KVI-vel.
- A BINPI vagyonkezelésében álló ingatlanok térinformatikai formában történő felvitelének befejezése, azaz a még visszalévő 830 ingatlan digitalizálása Arc View programban.
- Az 1995. évi CXIII. tv. végrehajtása érdekében adatgyűjtés a magántulajdonba nem adható, védett termőföldeknél a kártalanításra jogosultakról. Pénzügyi forrás biztosítása esetén az adásvételi szerződések elkészítése, az ingatlan-nyilvántartásban a tulajdonjog-változás átvezettetése.
- Folyamatos együttműködés a Kincstári Vagyoni Igazgatósággal. A vagyonkezelői szerződés módosításához szükséges adatszolgáltatás/adategyeztetés biztosítása, különös tekintettel arra, hogy a 2003. év óta rendezetlen vagyonkezelői jog kijelölése megtörténhessen.

Vagyongazdálkodás

- Valamennyi saját kezelésű és használatú, támogatásra jogosult mezőgazdasági ingatlan lejelentése, illetőleg pontosítása (MEPAR szerint)
- Az FVM által a 2006. évben meghirdetett gyep; biológiai alapok; NAKP és tenyészállat támogatásokhoz kapcsolódó pályázatok elkészítése.
- Az állattartó telepek működésének javítása, felügyelete. A környi-tavi majorban növendékistálló befejezése, folyamatos üzemeltetése. (BINPI 6 éves fejlesztési terv 14. pont)

Vadgazdálkodás

- Új földtulajdonosi közösségek megalakítása, esetleges új vadgazdálkodási egységek létrehozásának előkészítése a következő 10 éves ciklusra.
- Az Igazgatóság vadgazdálkodási egységeiben a vadgazdálkodási létesítmények állapota felülvizsgálata, javítások, hiánypótlások elvégzése, új létesítmények készítése.

Erdőgazdálkodás, az erdők természetvédelmi funkciójának erősítése

- A készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása, egyeztetés a tervezőkkel, gazdálkodókkal. A nemzeti park igazgatóságok eljárásrendjének felülvizsgálata a körzeti erdőtervezésben való részvételben.
- Közös kutatási programban való részvétel az Állami Erdészeti Szolgálattal a Bakonyerdő Rt-vel és a Nyugat-Magyarországi Egyetemen közösen a bakonybéli Kurtavölgyeki PRO SILVA HUNGARIA (PSH) kísérleti területen.

Természetvédelmi kezelés és fejlesztés, élőhely- és tájrehabilitáció

- Az Igazgatóság kezelésében lévő (saját kezelésű és bérbe adott) értékes területei ökológiai állapotának nyomon követése a kezelés függvényében.

- Az esetlegesen nyertes LIFE pályázatok (Tapolcai-medence és északi pocok élőhelyének kezelése) megvalósításának előkészítése.
- Nyirádi Sárálló 2004. évi referencia értékű élőhely rekonstrukciójának eredmény értékelése, monitorozása.
- Botanikai szempontból értékes területek területkezelésének felügyelete (Sásdi-rétek, Lesencetomaj, Uzsa, Tapolcafő, stb.).
- A Kis-Balatonon a BINPI kezelésében lévő gyepterületek ökológiai állapotának nyomon követése.

Védett területekkel kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási feladatok

- A fokozottan védett területek térképeinek digitalizálása.

A Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program területének növelése

- FVM által meghirdetendő nőivarú tenyészállat-, gyepterület-, biológiai alapok, NAKP pályázatok benyújtása.

Természeti értékek és területek felmérése

- Fokozottan védett és védett növényfajok aktuális Veszprém megyei elterjedése: pl. házi berkenye, adriai sallangvirág, sárga liliom, medvefű kankalin, mocsári kardvirág
- Veszprém megyei halfaunisztikai vizsgálatok.
- Természetvédelmi célú monitorozás (NBMR, Natura 2000, egyéb)
- A Kis-Balatonon folyó monitorozó-kutató tevékenység koordinálása, felügyelete és részvétel a programokban.
- Telepesen fészkelő, illetve fokozottan védett madarak védelme: Szinkron megfigyelések, fészkekellenőrzés, stb.

Természetvédelmi kutatások

- Az „A vízszint változásának hatása a Balaton ökológiai állapotára” című program koordinálása, a Balatonon végzett rendszeres (havonkénti) vízimadár és partimadár állomány felmérés (telelő, vonuló madárfajok).

Kapcsolattartás, az önkormányzatok és a társadalmi szervezetek bevonása a természetvédelmi feladatok ellátásába

- Folyamatos kapcsolattartás (barlangkutató csoportokon kívüli egyéb) civil szervezetekkel: Földtani Örökségünk Egyesület, Magyarhoni Földtani Társulat, Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, Magyar Földrajzi Társaság stb., amelyek felvállalják földtani értékek gondozását, ismertetését.
- Folyamatos kapcsolattartás a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálattal. A hatályos együttműködési megállapodás módosítása (a Mentőszolgálat értesítése az engedélyezett barlangtúrákról), részvétel és felügyelet a mentőgyakorlatokon.
- Esetleges twinning projekt kialakítása törökországi védett vizes élőhellyel.

Védett és veszélyeztetett fajok állományainak megőrzése, fajvédelmi programok

- Füleskuvik odúk, vörösvércse-költőládák, denevérodúk kihelyezése, a korábban kihelyezett helyreállítása, valamint mindezek ellenőrzése a tihanyi és a pécselyi örkerület területén.

Általános tájvédelem és az egyedi tájértékek kataszterezése, védelmük biztosítása

- Alsóórs, Felsőórs, Szigliget, Mindszentkállya, Kékkút és Hegyesd települések egyedi tájértékeinek kataszterezése.
- Az egyedi tájérték kataszterezés készítés módszertanának további kidolgozása, e tárgyban a hallgatói munkák koordinálása. Az Igazgatóságnál meglévő egyedi tájérték felmérések rendszerezése, nyilvántartásának és jóváhagyásának előkészítése. Az érintett önkormányzatokkal, szakmai szervezetekkel a témakörben folyamatos együttműködés biztosítása.

Barlangok és földtani-felszínalaktani értékek megőrzése

- A folyamatban lévő, fokozottan védett barlangok térképezési munkálatainak, illetve a Tapolcai Kórház-barlang geodéziai felmérésének koordinálása, helyszíni felügyelete, a leadott munkák ellenőrzése.
- Turisztikai barlangok fejlesztése: Tapolcai-tavasbarlang és Lóczy-barlang (2004. évi munka folytatása). (BINPI 6 éves fejlesztési terv 7. pont).

Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

- A kis-balatoni térinformatikai rendszer megvalósításával kapcsolatos feladatok.
- BIOTIKA rendszergazdai feladatok ellátása. A 2004. évben kezdődött meg a tesztelése ennek a rendszernek, melyet az előzetes ígérek alapján az idei évben indítunk éles üzembe. Ennek feladata lesz a kutatások, monitorozások során felmért adatok egységes rögzítő programban való felvitele és a TIR-be való integrálása a további felhasználáshoz.

EU Natura 2000 hálózat kialakítása, VKI

- Natura 2000 hálózat monitorozási feladatainak megszervezése, ellátása.

A természetvédelem társadalmi elismerésének növelése

- A bemutatóhelyek üzemeltetői részére kommunikációs tréning tartása.
- A zalaszántói Kotsy vízimalom bemutatóközpontjának eredményes működtetése.

Védett természeti területek bemutatása, ismeretterjesztés

- Hosszúhétvégs több napos programok megfogalmazása a csopaki Park Villa vendégei részére.
- A bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázis működtetésének, üzemeltetésének koordinálása, természetismereti programjaiban való szakmai segítségnyújtás.
- Barlangi idegenvezető tanfolyam megszervezése.
- Kapcsolattartás az oktatás és ismeretterjesztés témakörében a társ nemzeti parkokkal, és az egyéb társszervekkel. Együttműködés lehetőségeinek keresése Zala megyében az oktatás, környezeti nevelés témakörében.
- A Balaton-felvidék természetvédelmével kapcsolatos regionális vetélkedősorozat lebonyolítása az Őrségi Nemzeti Parkkal együttműködve
- Természetvédelmi „Jeles Napok” megrendezése.

Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás, PR

- Barátságos természetvédelem koncepció elkészítése
- Ismeretterjesztő előadások tartása a NP természeti és táji értékeinek megismertetése valamint Igazgatóságunk bemutatóhelyeinek hirdetése céljából, iskolák és egyéb szervezetek (NGO-ok, Művelődési házak, konferenciák) számára.
- „Ember és környezet” 60 órás akkreditált pedagógus továbbképzés megszervezése.
- A Napló Szia magazin rovatába folytatólagosan játékos feladatok készítése a nemzeti park természeti értékeiről, a beküldött válaszok értékelése és a játékon résztvevők részére ősszel túra szervezése.
- Találkozó megszervezése a helyi civil szervezetekkel az ökoturizmus és erdei iskola témájában

Kiadványok, honlap elkészítése, folyamatos aktualizálása

- A Balaton-felvidék természeti értékei c. sorozat folytatásának, a Keszthelyi-hegység kötet kiadásának koordinálása.
- Tapolcai-tavasbarlang ismeretterjesztő füzet és leporelló elkészítésének koordinálása.
- Az Igazgatósági magyar honlap aktualizálásának (a turisztikai és oktatási létesítményeinkkel kapcsolatos anyagok fejlesztése) és naprakészségének biztosítása. Társ cégek honlapjaiba való bekapcsolódás (oda-vissza linkelés) biztosítása.

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához szükséges fejlesztések (beruházás, felújítás)

- A nagyprojekt keretén belül Csupakon az „Odúház” bemutató koncepció kidolgozása, pályázati anyag összeállítása
- Nagyprojekt keretén belül Tihany levendulaház tervezési előkészítése, a pályázati anyag összeállítása
- A nagyprojekt keretén belül a Kis-Balaton turisztikai vonzerejének fejlesztése pályázati anyag összeállítása
- Nagyprojekt keretén belül Ordacsehi Udvarház tervezésének előkészítése és a pályázati anyag összeállítása
- Nagyprojekt keretén belül a Bakony–Balaton Geopark létesítésének előkészítése és a nagyprojekt pályázatra vonatkozó fejezetének összeállítása.
- Tapolcai-tavasbarlanggal kapcsolatos nagyprojekt előkészítése, a pályázati anyag összeállítása.
- A bemutatóhelyeket jelző táblák felülvizsgálata.
- Ismertető tábla készítése az Európa Diplomáról.
- A kialakított tanösvények, táblák, lépcsők, utak folyamatos ellenőrzése, állagukról jelentés készítése, szükséges felújítások megtervezése, pályázatok összeállítása.
- Igazgatóságunk szálláshelyeinek (bakonybéli Erdők Háza, Oktatóközpont és a csopaki Park Villa) üdülési csekkrendszerbe történő bevonása, a vendégkör bővítése és a szezon hosszabbítása érdekében.
- Igazgatóságunk csopaki székházánál tanösvény, kiállítás, szakvezetési program kialakítása.

Őrszolgálat

- A polgári természetőrök munkájának értékelése, a szerződések megújítása az eddig végzett munka figyelembe vételével.
- Kis-Balaton fokozottan védett területeinek fokozott ellenőrzése, módszerek kidolgozása, akciószerű ellenőrzések megszervezése.

Szervezeti rend és személyi ügyek

- A jogszabályváltozások tükrében a felterjesztett, de még jóvá nem hagyott Szervezeti és Működési Szabályzat aktualizálása, módosítása.
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alkalmazásának elősegítése (szükség szerint konzultációk biztosítása, iratminták készítése), különös tekintettel az Igazgatóság szakértői közreműködésére a hatósági eljárásokban.
- Belső szabályzatok aktualizálása (pl. iratkezelési szabályzat), a még hiányzó szabályzatok felmérése, elkészítése. (pl. egységes közszolgálati szabályzat).

Informatikai feladatok

- A Bizonylat Archiváló Rendszer (továbbiakban: BIZAR) elnevezésű iktatórendszer kijavíttatása, teste szabása, a folyamat koordinációja, informatikai aspektusból.
- GIS szerver (térinformatikai szerver) üzemeltetése. A használt birtokügyi, tájvédelmi, természetvédelmi és egyéb szakmai adatok rendszerezése, jogosultság szerinti megosztása
Adatkezelési Szabályzat informatikai részeinek kidolgozása.

Pénzügyi-gazdasági tevékenység

- Controlling rendszer kiépítése: Vezetői információs rendszer, koordináció, gazdasági tervezés (előirányzat felhasználás, cash-flow), elemzés, ellenőrzés.
- Készletek (vásárolt és saját termelésű) számítógépes nyilvántartásának kialakítása.